

LETO XI
7
september
1985
glasilo szdl
občine
logatec

Logaške NOVICE

Ob prazniku občine in 40-letnici svobode

Letošnji praznik naše občine je toliko pomembnejši, ker hkrati proslavljamo tudi 40-letnico svobode in naše socialistične domovine. Če to preteklo štiridesetletno obdobje primerjamo z začetki po svobodi in s sedanostjo, lahko z gotovostjo trdimo, da smo dosegli dokajšnji gospodarski in družbeni napredek.

Seveda pa prehojena pot našega razvoja ni bila lahka. Bile so razne čeri, vzponi in padci. Vsa ta dogajanja in bremena je doživljal in prenašal naš delovni človek na svojih ramenih, ki ta bremena tudi v današnjih razmerah najbolj občuti. Zlasti v sedanjih pogojih, ko sprejemamo ukrepe za stabilizacijo našega gospodarstva, katerih odraz naj bi slo nel na povečani produktivnosti dela, akumulativni sposobnosti in boljšem gospodarjenju. Posebno skrb v tem času povzročajo naraščajoča inflacijska gibanja, ki nenehno pritiskajo na rast vseh cen, od osnovnih surovin do življenjskih potrebščin. Posledice le-teh pa brez dvoma negativno vplivajo na znižano življenjsko raven naših delovnih ljudi.

Pri tem pa je treba vedeti, da vsa ta nihanja ne pestijo le našega gospodarstva, temveč prizadevajo bolj ali manj tudi ostali sodobni svet, neodvisno od ideologij in ne glede na družbeno ureditev. Zato čas, v katerem živimo, zahteva od nas vseh obvezujoče, trezne odločitve za boljše in učinkovitejše delo na vseh področjih našega gospodarjenja in ustvarjanja.

Ko proslavljamo jubilejno 40-letnico svobode in praznik naše občine »12. september«, pa vendarle lahko s ponosom ugotavljamo, da smo v občini Logatec navzlic zaostrenim

gospodarskim pogojem, v katerih se trenutno nahajamo, v povojnem obdobju dosegli vsestranski gospodarski vzpon. Odraz tega se kaže v izgradnji novih sodobnih tovarn in drugih objektov.

– **V DO KLI Logatec** so bile zgrajene štiri nove tovarne s potrebnimi infrastrukturnimi objekti. To so: Žaga z MELES-om, Drobn in Stavbno pohištvo ter »ESO« – energetska strojni obrati. Vsaka od teh tovarn predstavlja samostojno TOZD, s svojim proizvodnim programom. Vse uspešno in rentabilno poslujejo, s cca 1200 zaposlenimi delavci, ki v občini ustvarijo letno nad 55 % družbenega proizvoda. Na inozemska konvertibilna tržišča pa delovna organizacija izvozi nad 11 milijonov US\$.

Ob drevoredu na Logaškem polju so zrastle nove tovarne in obrati. TOZD Valkarton je poleg KLI-ja druga največja tovarna v občini s cca 400 zaposlenimi delavci. Letno ustvari nad 25 % družbenega proizvoda. Sledi ji tovarna »Konfekcija« s cca 200 zaposlenimi delavci. Obe delovni organizaciji uspešno poslujeta ter si vsaka zase prizadevata svojo proizvodnjo še bolj posodobiti in popestriti z dopolnilnimi programi ter jo povečati. Hkrati si postopoma utirata pot k povečanju izvoza na zunanji trg.

Nadaljevanje na 2. strani

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN
OBČANOM LOGATCA ISKRENO
ČESTITAMO OB OBČINSKEM PRAZNIKU
IN JIM ŽELIMO ŠE VELIKO
DELOVNIH USPEHOV IN
OSEBNE SREČE.

Skupščina občine Logatec,
družbenopolitične organizacije in
uredništvo Logaških novic.

Program prireditev v počastitev praznika občine Logatec »12. september«

SOBOTA, 7. 9. 1985

ob 16.00 uri – turnir v malem nogometu na igrišču za osnovno šolo »Edvard Kardelj«

ob 19.30 uri – otvoritev razstave umetniške fotografije Stevice Miriča iz V.P. 9983 v Titovi dvorani Narodnega doma. Razstava bo odprta do 11. septembra.

ob 20.00 uri – ameriški film – Dan potem

NEDELJA, 8. 9. 1985

ob 8.00 uri – odprto občinsko prvenstvo v balinanju na balinišču »Pri Krištofu«

ob 9.00 uri – finale turnirja v malem nogometu na igrišču za osnovno šolo »Edvard Kardelj«

– odprto občinsko prvenstvo v namiznem tenisu za vse kategorije v domu na Griču

– občinsko prvenstvo v streljanju z malokalibrsko in zračno puško v peskokopu na Sekirici

ob 20.00 uri – koncert skupine JAZZVA na Naklu

TOREK, 10. 9. 1985

ob 17.00 uri – odprto občinsko kolesarsko tekmovanje Logatec – Rovte s startom na Rovtarski cesti

SREDA, 11. 9. 1985

ob 16.00 uri – občinsko prvenstvo v tenisu v Grajskem parku

ob 20.00 uri – otvoritev razstave Franca Musca in Mateja Pečenika v Kulturnem domu KS Tabor. Razstava bo odprta do 15. septembra.

ČETRTEK, 12. 9. 1985

ob 16.00 uri – finale občinskega prvenstva v tenisu v Grajskem parku

ob 19.00 uri – koncert Pihalnega orkestra Logatec pred trgovino »Mercator« na Tržaški c.

ob 20.00 uri – nočni tek po ulicah Logatca za vse kategorije

PETEK, 13. 9. 1985

ob 20.00 uri – gledališka predstava SSG TRST Antona Tomaža Linharta TA VESELI DAN ALI MATIČEK SE ŽENI pred Narodnim domom v Logatcu

SOBOTA, 14. 9. 1985

ob 7.00 uri – budnica

ob 9.00 uri – občinsko prvenstvo v kegljanju na kegljišču na Vrhniki

ob 11. uri – slavnostna seja občinske skupščine pred planinskim domom v Novem svetu in otvoritev planinskega doma

NEDELJA, 15. 9. 1985

ob 8.00 uri – tekmovanje lovskih družin občin Repentabor in Logatec v streljanju na glinaste golobe pri lovski koči »PRI ČEŠIRKU« v KS Rovte

ob 10.00 uri – razstava Radiokluba Logatec v Narodnem domu ob 5-letnici delovanja kluba

ob 14. uri – poletno republiško prvenstvo za mlajše pionirje na 25-m skalalnici na Sekirici

SOBOTA, 21. 9. 1985

ob 20. uri – satirični kabaret Miloša Mikelna FRAKLOVA VRNITEV v Narodnem domu Logatec

Ob prazniku občine in 40-letnici svobode

Nadaljevanje s 1. strani

Na tej lokaciji je bil zgrajen novi obrat »Gradnika« Logatec – Betonarna. Ob tem pa si je zgradil v Smolevcu še nov obrat v kamnolomu – separacijo gramoza. Zgradil si je tudi druge potrebne objekte in nabavil opremo. Kljub težavam, v katerih se ta delovna organizacija nahaja, je pričakovati, da se bo postopoma gospodarska situacija izboljšala.

DO – Elektro Ljubljana je v neposredni bližini le-teh na Logaškem polju zgradila novo sodobno trafo postajo, z daljnovidnim elektro omrežjem za potrebe tukajšnjega območja.

Ob novozgrajeni avtocesti je DO PETROL – Gostinstvo Ljubljana v Lomu zgradil dva nova motela, ki služita gostinski dejavnosti. Oba objekta sta samoupravno vključena v TOZD Gostinstvo Lom. Poleg teh so bile zgrajene tudi nove bencinske črpalke v Lomu, v Logatcu ter s sovlaganjem tudi v Rovtah.

Novozgrajeni ali posodobljeni so domala vsi trgovsko-poslovni in gostinski objekti v KS, v katerih se odvija poslovno-trgovska in gostinska dejavnost Mercatorja – KZ Logatec in Mercatorja – Dolomiti ter TOZD Gostinstvo »Krapan« Logatec. Med novozgrajene objekte spada tudi večnamenski objekt ob Tržaški cesti, ki služi trgovski, bančni, zavarovalni in gozdarski dejavnosti ter drugim uporabnikom.

V kmetijstvu, tako v družbenem kot v zasebnem sektorju, je bil dosežen določen napredek.

V družbenem sektorju so bile zgrajene nove hlevske in skladiščne kapacitete, ki so v lasti in v upravljanju Biotehnične fakultete VTOZD – Živinoreja, Ljubljana. Uporaba teh služi za sodobne in znanstvene namene – za vzrejo kvalitetne plemenske goveje živine ipd...

Tudi v zasebnem sektorju kmetijstva so bili s pomočjo kmetijskih združenj Logatec in »SORA« Žiri, doseženi zadovoljivi rezultati. Pri razvoju zasebnega kmetijstva je bil dan glavni poudarek živinorejski usmeritvi, to je proizvodnji mesa in mleka.

V ta namen so bile zgrajene zasebne hlevske kapacitete in drugi gospodarski objekti, kar se odraža v porastu staleža živine. V usmeritev in posodobitev kmetijske in živinorejske proizvodnje, vključno z nabavo kmetijske mehanizacije, so bila vložena znatna finančna sredstva.

Del teh finančnih sredstev so za zasebni sektor tudi kmetijske organizacije v obliki kreditnih sovlaganj. Dokajšnji del finančnih sredstev za razvoj kmetijstva so prispevale tudi ostale delovne organizacije v občini.

Med pomembne panoge našega gospodarstva spada tudi gozdarstvo, tako zasebnega kot družbenega sektorja. Gozdt zavzema 2/3 vseh površin v občini. Gozdarstvo tega območja služi kot surovinska baza,

ki je hkrati pogojevala, da se je v tem kraju razvila lesna industrija. Zato je potrebno tudi v prihodnje tej panogi posvetiti vso skrb za njen uspešen razvoj. Pospešeno je treba vlagati sredstva v pogozdovanje, za pridobivanje novih površin, v gozdne komunikacije – ceste in mehanizacijo ter ohraniti stalno kontinuiteto preskrbe z lesno surovino in povečevati prirast gozdne mase.

Tudi drobno gospodarstvo, kot pomembni družbeni dejavnik, je v preteklem obdobju prispevalo svoj delež k gospodarski moči in napredku kraja. Zato je tudi tej terciarni dejavnosti – obrti in prihodnje treba dati več moralne in materialne podpore za njen nadaljnji razvoj, da bi zadovoljila potrebam krajanov in družbenemu sektorju v obliki kooperantskih odnosov ipd...

Poleg gospodarskih naložb so bila znatna sredstva investirana tudi v prepotrebne negospodarske in infrastrukturne objekte družbenega standarda. V vseh KS v občini so bile prenovljene ali na novo zgrajene osnovne šole in vzgojno varstveni objekti – v Logatcu, Rovtah in v Hote dršici. V dveh etapah je bil zgrajen nov zdravstveni dom z lekarno. Vsi ti objekti že služijo svojemu namenu in so življenjskega pomena za naše občane, zlasti pa za mladi rod.

Veliko je bilo zgrajenih tudi drugih infrastrukturnih objektov v naših KS, začenši od vodovodnega omrežja z vodovodnimi rezervoarji, kanalizacijskega omrežja, javne razsvetljave, elektro omrežja s transformatorji ter telefonskega omrežja.

Prenovljene in asfaltirane so bile tudi lokalne ceste in ulice na območju občine. Adaptirani in prenovljeni so nekateri kulturni domovi po KS, nekatera gradbena in obnovitvena dela pa so še v izvajanju. Ob tem pa je še cela vrsta novozgrajenih stanovanjskih sosesk in naselij z novozgrajenimi zasebnimi stanovanjskimi hišami in stanovanjskimi bloki, ki so delno v etažni lasti družbenega in zasebnega sektorja. Prikazana kronologija spodbujajoče in zgovorno izpričuje, kaj vse je bilo zgrajeno in doseženo v tem 40-letnem obdobju po svobodi. Zato lahko tudi z gotovostjo trdimo, da se je v tem povojnem obdobju podoba krajev in zaselkov naše občine povsem spremenila. To je vplivalo na izboljšanje življenjskega standarda naših delovnih ljudi. Za dosego teh ciljev je bilo potrebno vložiti veliko truda in dolgoletnih naporov ter osebnih odrekanih naših občanov in delovnih ljudi v delovnih organizacijah. Za vse to gre priznanje in zahvala občanom, delovnim kolektivom in vsem tistim, ki so karkoli pripomogli in prispevali k napredku in razvoju naše občine in za njeno gospodarsko moč.

Po prikazu gospodarskih dosežkov iz preteklega obdobja nas gotovo zanima naša sedanjost in perspektiva za prihodnost.

Ob letošnjem prazniku občine ne odpiramo novih objektov, razen prenovljenega – adaptiranega planinskega doma v Novem svetu, ki ga je obnovilo Planinsko društvo Logatec. To pa ne pomeni, da so se prizadevanja naših občanov zmanjšala.

V tem letu so bila na področju komunalne infrastrukture dokončno zaključena asfaltna dela na cesti Laze – Jakovica in dela na rekonstrukciji makadamske ceste v Žibrše. Pod Grintovcem in v drugih naseljih v Logatcu bo asfaltiranih več ulic in urejeno kanalizacijsko omrežje. Skozi naselje Martinj hrib so v teku dela za izgradnjo javne razsvetljave.

Ob Narodnem domu v KS Naklo se je pričelo z gradnjo nove centralne knjižnice, v naslednji fazi bo vzporedno zaradi povezave potekala tudi obnova in rekonstrukcija Narodnega doma.

V tem letu predstavlja ta izgradnja po vrednosti in obsegu eno od večjih, vendar nujnih negospodarskih investicij. Po zahtevnosti finančne konstrukcije, je ta po vrednosti razdeljena na tri faze, kar je pogojeno na redni priliv finančnih sredstev iz samoprispevka.

V izvajanju so tudi obnovitvena in vzdrževalna dela pri urejanju in obnovi cest, ulic, kanalizacijskega omrežja, javne razsvetljave in vodovodnega omrežja, ki pa v glavnem potekajo več ali manj v vseh KS v občini. Glede na vse večje potrebe po pitni vodi, bodo letos začeta dela za gradnjo novega vodovodnega rezervoarja na Košu v KS Naklo. V naslednji etapi pa se bo pristopilo še k izgradnji novega vodovoda, ki bo potekal od novega izvira vode iz Rovt do Logatca ter bo povezan z novozgrajenim rezervoarjem na Košu. Na področju stanovanjskega gospodarstva je bilo letos zgrajenih 54 novih stanovanj, kar predstavlja 3.943 m² stanovanjskih površin. Izvajalec je bil Gradnik Logatec.

Ker so vsa naša hotenja in stremjenja odvisna od našega uspešnega gospodarjenja navajam nekaj bistvenih ekonomskih elementov, ki dokazujejo dosežene rezultate poslovanja našega gospodarstva v občini za leto 1984:

– celotni prihodek je od leta 1983 večji za cca 70 odstotkov,

– dohodek in čisti dohodek sta bila v porastu nad 77 odstotkov v primerjavi z letom poprej,

– akumulacija za razširitev materialne osnove dela za nove naložbe je porastla od prejšnjega leta za 96 odstotkov,

– povprečni mesečni neto osebni dohodki na zaposlenega delavca v gospodarstvu so porastli za cca 61 odstotkov,

– fizični obseg proizvodnje je večji za 6,7 odstotka,

– zaposlenost se je povečala za 2,6 odstotka, fizična produktivnost dela pa za 4,1 odstotka.

Podobni finančni rezultati gospodarstva v občini so bili prav tako doseženi v prvem poletju letos. Na osnovi teh je primerne rezultate pričakovati tudi ob koncu leta 1985. Tudi analitični podatki po posameznih delovnih organizacijah kažejo, da so

v glavnem vse DO in TOZD svoje poslovanje za leto 1984 in za prvo polletje 1985 več ali manj uspešno zaključile s pozitivnim izidom – brez izgub.

Razvojno prosperiteto pogojuje akumulativna sposobnost in novostvarjena vrednost, ki je osnova za nove investicijske naložbe za povečanje proizvodnih kapacitet, ki bi zagotavljale sedanjim in novo prihajajočim delavcem zaposlitev in socialno varnost. Da bi tem potrebam sledili, je letošnji načrtovani obseg novih investicijskih naložb, ki so že v izvajanju po posameznih delovnih temeljnih organizacijah v občini, namenjena in po vrednosti naslednjih:

DO KLI Logatec za potrebe svojih TOZD investira v izgradnjo sušilnic, kovinske lope, skladiščnih prostorov, decimirnico, v drugo fazo kotlovnice, novo strojno opremo za povečanje in za posodobitev proizvodnih kapacitet ter ureditev delovnih operativnih površin v skupni vrednosti cca ene milijarde 63 milijonov (1.063) novih dinarjev.

KTL – VALKARTON Logatec investira v nabavo nove strojne opreme in v modernizacijo proizvodnih kapacitet v vrednosti cca 200 milijonov novih din.

KONFEKCIJA Logatec investira v nabavo nove strojne tehnologije v vrednosti cca 10 milijonov novih dinarjev.

GRADNIK Logatec investira v izpopolnitev proizvodnih kapacitet skupnem znesku cca 31 milijonov novih dinarjev.

MERCATOR – KZ Logatec investira v posodobitev proizvodnih trgovskih kapacitet ter za ureditev kmetijskih površin – pašnikov v vrednosti nad 10 milijonov novih dinarjev.

GOZDNO gospodarstvo – TOZD IN TOK Logatec investira v gozdne komunikacije – v izgradnjo cest in vlak ter v nabavo opreme v vrednosti cca 15 milijonov novih dinarjev.

GOSTINSTVO TOZD Logatec KRPAN in MOTEL LOM investira v posodobitev in v nabavo gostinski opreme za izpopolnitev gostinskih kapacitet v vrednosti cca nad 10 milijonov novih dinarjev.

Te skupne gospodarske naložbe, ki so že v izvajanju, nekatere od tega pa bodo zaključene v letu 1986, znašajo cca 1,44 milijarde novih dinarjev.

K novim investicijskim naložbam, ki naj temeljijo na ekonomskih razvojnih ciljih, je v prihodnje treba naših gospodarskih organizacijah bolj smelo in obvezujoče gospodariti pristopati. Usmeritev teh pa se predvsem odraža na povečanje novih delovnih mest in tehnološko posodobitvi proizvodnih kapacitet. Teh dejstev se moramo toliko odgovorno zavedati, ker bo pri učencev, ki bodo končali osnovno šolo v naslednjih osmih letih predstavljal povprečno nad 140 učencev letno. Zagotoviti pa jim bo potrebno primerno delo, glede na njihovo sposobnost.

Ker se Logatec s svojimi okolici mi naselji po krajevnih skupnosti

Nadaljevanje na 3. strani

Ob prazniku občine in 40-letnici svobode

Nadaljevanje z 2. strani

venomer povečuje, bo potrebno v naslednjem 5-letnem obdobju posvetiti vso skrb nadaljnji izgradnji in obnovi komunalnih in infrastrukturnih objektov. Zlasti bo treba dokončno zgraditi že načrtovane telesnokulturne, vzgojnovarstvene in kulturne objekte po KS, katerih izgradnje v tej fazi ne bo mogoče v celoti dokončno realizirati. Denarni priliv iz samoprispevka bo nezadosten, tudi zaradi podražitev v gradbeništvu. Poleg potreb po objektih pa je v občini še vrsta drugih komunalnih potreb: od cest, ulic, kanalizacije, vodovodnega omrežja, javne razsvetljave ipd. V bližnji prihodnosti se bodo pokazale potrebe po dodatni izgradnji šolskih in drugih objektov.

Vsa ta naša hotenja in želje po nadaljnji izgradnji in razvoju kraja so odvisna od nas samih. Izhod pa je v ponovnem referendumu, s katerim bi občani odločali o ponovnem podaljšanju samoprispevka.

Za vse dosedanje napore pri izpolnjevanju zadanih ciljev se zahvaljujem vsem občanom in delovnim organizacijam, ki so kakorkoli pripomogli k napredku in razvoju naše občine, hkrati pa pozivam za še nadaljnje uspešno sodelovanje.

Vsem občanom, delovnim organizacijam in družbenopolitičnim organizacijam iskrene čestitke za občinski praznik.

Predsednik

SKUPŠČINE OBČINE LOGATEC
Rudi Lipovec

Za občinski praznik nov planinski dom

Pogovarjala sem se s tovarišem Mirom Zgoncem, podpredsednikom planinskega društva in predsednikom gradbenega odbora za izgradnjo novega planinskega doma. Člani Planinskega društva Logatec so namreč letos uspeli adaptirati staro hišo v Novem svetu, ki je tako postala nov planinski dom. Planinci bodo dom slovesno odprli ob letošnjem občinskem prazniku; pokroviteljstvo nad domom bo prevzela DO KLI Logatec.

Društvo je že praznovalo svojo deseto obletnico delovanja. Kdaj beležimo prve začetke planinstva v Logatcu?

»Pobudnik za ustanovitev društva v Logatcu je bil tovariš Čanžek, ustanovljeno pa je bilo leta 1973. V začetku se je vanj vključilo le nekaj članov. Z leti pa je število naraščalo, tako da je bilo leta 1975 včlanjenih že čez 300 planincev. Zdaj je število še večja, saj imamo približno 700 članov. V vsakem društvu se pojavljajo v delovanju uspehi in neuspehi. Potrebna pa je stalna aktivnost, sicer društveno življenje zamira. Aktivnost člane združuje in to je bilo tudi odločilno, da smo se lotili adaptacije stare hiše v Novem svetu.«

Veliko število članov v društvu zahteva dobro organizacijo?

»Društvo je enotno organizirano. Sedež matičnega društva je v Logatcu. Društvo ima alpinistični odsek, odsek za očiščevanje narave, odsek za markacije itd. Vsi delajo zelo dobro. Kot veste, organiziramo izlete, v zimskem času pa razne tečaje in predavanja. Naš cilj je, da bi imeli v društvu čimveč mladih, zato sodelujemo tudi z osnovnimi šolami. Seznanjanje otrok s planinstvom želimo razširiti tudi na vzgojnovarstveno organizacijo.

Nekaj naših članov je izšolanih

gorskih vodnikov. Društvo ima svoje sekcije tudi na KLI-ju, v Valkartonu, Gradniku, v krajevni skupnosti Rovte, v zavodu v Planini in v obeh osnovnih šolah.«

Planinski dom je želja vsakega planinskega društva. Kako je bilo v času od zamisli do realizacije?

»Z lastnikom hiše v Novem svetu smo sklenili pogodbo za uporabo za petdeset let. To je bila najboljša rešitev, čeprav je bila tudi varianta v krajevni skupnosti Vrh. Takoj po podpisu pogodbe smo začeli z delom. Pri delih je sodelovalo 138 planincev, opravljenih je bilo 7800 prostovoljnih ur dela, pomagale so vse delovne organizacije, obrtniki in krajevne skupnosti iz občine in izven nje. Vrednost opravljenih del je okoli 700 starih milijonov. Objekt bomo dokončno uredili do občinskega praznika.«

Kaj bo dom pomenil za planinsko društvo?

»Dom naj bi postal dom vseh občanov. Tam bodo namreč urejena športna igrišča, uredili bomo trim stezo, pozimi bodo urejene tekaške proge. Mimo doma poteka Logaška planinska pot, Notranjska planinska pot, tako da se bodo v domu ustavljali in odpočili vsi, ki bodo hodili po njej. Na voljo bo 36 ležišč, možnost pa bodo imeli tudi vsi tisti, ki bi na tem lepem koncu želeli preživeti počitnice. Zaenkrat bo dom odprt od petka do nedelje. Izrabil bi priložnost in se javno zahvalil vsem, ki so kakorkoli pomagali pri gradnji doma. Posebna zahvala naj velja vsem delovnim organizacijam, obrtnikom, tovarišu Jakobu Nagodetu, seveda pa tudi vsem planincem in drugim, ki so pomagali s prostovoljnimi deli. Vse občane vabim, da se ustavijo kdaj, saj je dom namenjen vsem, ne samo planincem.«

B. N.

Na podlagi 132. člena statuta občine Logatec (Uradni list SRS, številki 3/78 in 5/82) ter 2. in 5. člena odloka o priznanjih občine Logatec (Uradni list SRS, številki 6/79) je Skupščina občine Logatec na sejah zbornice združenega dela, zbornice krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 24. 7. 1985 sprejela naslednji

SKLEP

o podelitvi priznanj »12. september«

I.

Priznanje »12. september« se podeli:

1. Temeljni organizaciji združenega dela Drobno pohištvo v sestavi DO KLI Logatec,
2. Območni vodni skupnosti Ljubljana - Sava,
3. Jakobu Nagodetu, Novi svet 10, Hotedršica.

II.

Priznanja »12. september« se podelijo na slavnostni seji občinske skupščine ob občinskem prazniku.

III.

Ta sklep velja takoj.

Predsednik SO Logatec
Rudi Lipovec, I. r.

Na podlagi 132. člena statuta občine Logatec (Uradni list SRS, številki 3/78 in 5/82) ter 2. in 3. člena odloka o priznanjih občine Logatec (Uradni list SRS številki 6/79) je Skupščina občine Logatec na sejah zbornice združenega dela, zbornice krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 24. 7. 1985 sprejela naslednji

SKLEP

o podelitvi naziva »ČASTNI OBČAN OBČINE LOGATEC«

I.

Naziv častni občan občine Logatec se podeli dr. PAVLI JERINA-LAH.

II.

Naziv častni občan občine Logatec se podeli na slavnostni seji občinske skupščine ob občinskem prazniku.

III.

Ta sklep velja takoj.

Predsednik SO Logatec
Rudi Lipovec, I. r.

Na počitnicah smo!

Sredi avgusta smo člani uredniškega odbora preživeli dan z dopustniki naših delovnih organizacij na istrski obali. Počitniške kapacitete naših delovnih organizacij so precejšnje. V večini logaških delovnih organizacij so kapacitete zasedene, tako da so ponekod morali 14-dnevne termine spremeniti v 10-dnevne.

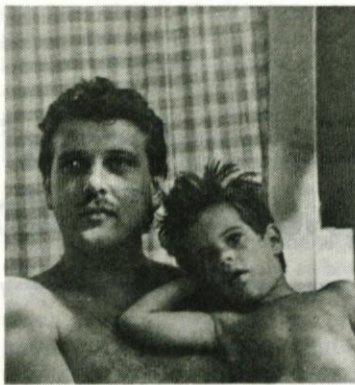
Najprej smo se ustavili v kampu Funtana pri Vrsarju. Tam ima počitniške prikolice postavljene Konfekcija. Pred odhodom na plažo smo srečali družino Turk. Povedali so nam, da so s počitnicami v kampu Funtana zelo zadovoljni. »Vreme je lepo, morje je toplo. Tudi za rekreacijo je tu dobro poskrbljeno. Na počitnice hodimo vsako leto. Ker kuhamo sami, počitnice ne bodo drage. Tukaj je v trgovini nekaj stvari cenejših kot v Logatcu. Prav posebno nam ni potrebno varčevati. Za počitnice bomo porabili manj, kot smo načrtovali. Lepo je tukaj, le opremo v prikolicah bi bilo potrebno malo dopolniti.«

Počitniška hiša KLI-ja v Dajli je bila v času našega obiska prazna. Verjetno so bili dopustniki na plaži, saj je sonce neusmiljeno pripekalo in je bilo morje v tistem času edina možna ohladitev. Hiša sama in njena okolica sta na zunaj izgledali čudoviti. Škoda, da nismo nikogar našli, saj bi se tudi nam popotnikom prilegel počitek v senci. A odpravili smo se naprej in se ustavili v Ladinem gaju.

V kampu Ladin gaj počitnikujejo delavci Vzgojnega zavoda, Kmetijske zadruge in Skupnih strokovnih služb SIS. Kamp je izredno lepo urejen, senčnat, predvsem pa zelo miren. Pogovarjali smo se s počitničarji. Vsem je najbolj všeč mir in urejenost kampa.

kar zadovoljni. Prikolica je v senci, vreme imamo lepo. Porabimo toliko kot doma. Malo več damo za pijačo in sladoled, ampak saj smo vendar na počitnicah!»

Družina Koprivc letuje letos drugič. »Prej nismo hodili na morje. Gradili smo hišo. Otroci so bili majhni, pa še brez avtomobila smo bili. S kampom smo kar zadovoljni, le prikolice so postavljene preblizu ceste in je zato preveč hrupno. Lani smo bili s kampom Punta bolj zadovoljni. Izgleda, da je letos Valkarton preveč gledal na finance. Sadje je precej drago. Drugače pa bova porabila dva milijona, saj smo veliko prinesli s seboj. To se nam ne zdi predrago.«

Ivanka Kroupa je letovala s svojima hčerka in sestro. »Hčerka sem letos obljubila, da gremo na morje in smo šli. Že štiri leta nismo bili. Sadje in zelenjava sta tu precej draga. Težko je tudi, ker nimamo avtomobila. Vožnja z avtobusom je bila v tej vročini prava muka, drugače pa je tukaj lepo in smo kar zadovoljni.«

Na poti domov smo se ustavili še v Savudriji. V senčnatem, lepo urejenem kampu smo našli Milana Rupnika, ki letuje v počitniški prikolicah KLI-ja.

Po osvežitvi v morju smo pot nadaljevali proti Umagu. V Stella marisu je ena od možnosti za letovanje delavcev Valkartona. Šest počitniških prikolic je v kampu, delavci s svojimi družinami letujejo 10 dni. Pogovarjali smo se z Mihelčičevimi. Povedali so, da letujejo že tretje leto zapored. »Kar radi gremo, deset dni je kar treba imeti za počitek. Tu v kampu smo

»Letos sem z družino prvič v prikolicah. Vreme je lepo, morje in plaža v redu, sanitarnih vozlov je precej, tako da smo kar zadovoljni. Tudi drago ni preveč. Na počitnice hodimo vsa leta, saj se človek mora odpočiti, spremeniti okolje. Nekaj več sicer porabimo, pa saj smo na počitnicah. Sicer pa denar porabiš tudi če si doma.«

V streho na logaški bencinski črpalki se je močno zajedel zob časa. Betonska plošča je že nevarno razpadala. Ljubljanski Petrol je naročil rekonstrukcijo strehe Gradniku. Ta je nadomestil betonsko strešino kovinsko ter opravil še nekatera ureditvena dela okolice in instalacije razvodij. Zaradi slabega vremena in nekaterih dodatnih del so dela sicer zavlekla iz maja v junij. Vrednost vseh del je opravil Gradnik za 5.500.000.– din.

Logaški mladinci letos na MDA Brkini

Oglašamo se po končani republiški mladinski delovni akciji Brkini. Mladi iz Logatca smo skupaj z mladimi iz Murske Sobote, Hrastnika in Trebnjega 21 dni urejevali pašnik v Podgradu, vasi pri Ilirski Bistrici.

Brigadirsko naselje smo imeli v osnovni šoli. Tam smo spali, jedli in preživljali popoldneve ob interesnih dejavnostih. Delo je bilo malo drugačno, kot smo ga bili vajeni prejšnjega leta. Letos smo namreč napejali žico za električnega pastirja, tri dni pa smo kopali kanale in čistili posekani gozd. Očistili smo 20 ha površine, položenih je bilo 1800 m cevi, požganih 16 ha gozda, napeljanih 51,5 km žice, zabitih 7850 izolatorjev, 360 kolov, postavljenih 260 napejalnih izolatorjev. To pomeni, da bodo imele ovce in teleta na voljo 130 ha novih pašnikov.

Poleg tega smo pomagali pri zidavi okoli šole, v kateri smo prebivali.

Vrednost del je ocenjena na 85 starih milijonov dinarjev.

Interesne dejavnosti so potekale popoldne. Brigadirje so najbolj zanimali mali tečaj break danca, plesni tečaj in ribiški tečaj. Nekaj mladih se naučilo plavati, nekaj pa surfati. Štečajji so bili brigadirji zelo zadovoljni. V okviru interesnih dejavnosti smo imeli tudi nekaj izletov, in sicer Škocjanske jame, Lipico, bili smo tudi na morju.

Večjih težav na akciji ni bilo. Poročali pa smo dekleta, saj je bilo celotni drugi izmenjaki le 15 deklet.

Vseeno mislimo, da je za namreč ena uspešna mladinska delovna akcija. Mladi iz Logatca, 23 nas je bilo bomo na težave in žulje kmalu pozabili. Ostali bodo samo lepi spomini imena. Štef, Nataša, Zuerinica, Prkrat, Darja in Ata bodo ostali v spominu za vedno.

Renato Veb

Območni obzorniki notranjskega TV dopisništva

Jeseni, ko se tudi na ljubljanski televiziji pričena jesensko-zimski spored, bodo spet na sporedu območni Obzorniki notranjskega TV dopisništva. Sporočamo datume vseh Notranjskih obzornikov do novega leta:

- četrtek, 12. septembra, ob 18.25
- torek, 8. oktobra, ob 18.25
- sredo, 30. oktobra, ob 18.25
- četrtek, 21. novembra, ob 18.25
- torek, 17. decembra, ob 18.25.

TV dopisništvo Logatec

Ali je Gradnik upravičen do razlike plačila dovozne ceste na KLI?

V Logaških novicah je bilo v februaru številki objavljeno poročilo Gradnika o gospodarjenju in težavah v letu 1984. V tem članku je bila informacija, da Slovenijales KLI Logatec dolguje Gradniku 3.106.126,35 din za izvajanje gradbenih del dovozne ceste v tovarni KLI. Podobno informacijo je Gradnik dal izvršnemu svetu skupščine občine, informacija je bila nato obravnavana tudi na seji občinske skupščine.

Navedene informacije so povzročile veliko vroče krvi, tako v Slovenijales KLI kot tudi v Gradniku. Občani se sprašujejo, kaj je resnica. Menimo, da smo dolžni dati pojasnilo investitorja ceste, TOZD Drobno pohištvo.

Slovenijales KLI je vrsto let načrtoval gradnjo dovozne ceste v območju tovarne, ker je bil prehod preko železniške proge pogosto zaprt. Zaposleni delavci so uhajali preko zaprte proge in se izpostavljali smrtni nevarnosti, vozniki motornih vozil pa so izgubljali živce pred železniško zapornico.

Stanje se je iz leta v leto slabšalo, zato smo se leta 1983 odločili, da bomo v letu 1984 zgradili dovozno cesto od priključka avtoceste mimo vseh tovarniških obratov do obrata Žaga. Za investitorja smo določili TOZD Drobno pohištvo, saj je bila to edina organizacija v Slovenijales KLI, ki je lahko prevzela takšno investicijo.

Začetek gradnje dovozne ceste se je zavlekel zaradi težav s pridobivanjem zemljišč od mejnih lastnikov in pridobivanjem investicijske dokumentacije.

Geodetski zavod je izdelal glavne načrte. Na osnovi izdelane izvedbe-

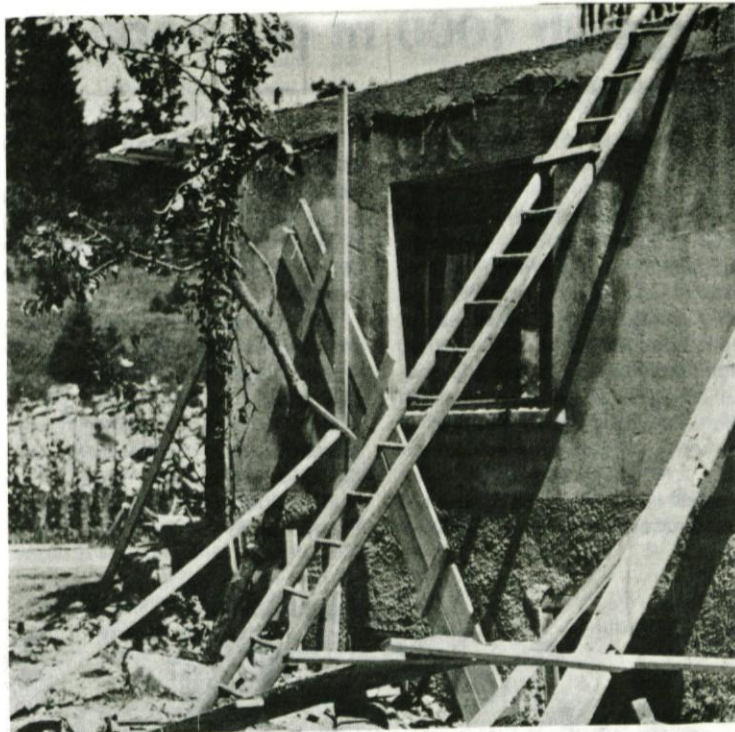
ne dokumentacije smo pristopili k zbiranju ponudb najugodnejšega ponudnika. Svoje ponudbe so poslale 4 delovne organizacije. Gradnik je bil od vseh najdražji. Dražji je bil celo za 21 % od najcenejšega ponudnika. Investitor se je odločil za najcenejšega izvajalca, ki bi moral cesto zgraditi na osnovi izdelanih načrtov.

Gradnik je nato ceno spustil na raven najcenejšega ponudnika, da bi dobil navedeni posej, pa čeprav je tehnično slabo opremljen za gradnjo cest. Pogodba za gradnjo ceste je bila z Gradnikom sklenjena za 24.424.696 din. V njej so bile upoštewane izračunane količine po projektu, kar pomeni, da se pri obračunu ne upošteva morebitnih odstopanj. Projekt je bil narejen na osnovi točnega posnetka zemljišča, vsak ponudnik pa je imel možnost predhodnega ogleda terena v naravi.

Gradbena dela so stekla v juliju 1985, rok za zaključek del je bil določen za 15. oktober in je bil naknadno podaljšan do 30. oktobra 1984. Gradnik je imel med izvajanjem precej težav z organiziranjem gradbišča, vsa gradbena dela je obračunaval po veljavnih internih cenah.

Ko je bil objekt konec novembra 1984 končan, so bile priznane podrazitve in dodatna dela v višini 1.205.789 din, niso pa bile priznane višje notranje obračunske cene Gradnika in odstopanja v kategorijah terena – kar ni bilo tekoče zajeto v gradbeni knjigi. Vsa ta odstopanja so bila s pogodbo izrecno izključena! Zato menimo, da je zahteva Gradnika za poravnavo teh stroškov neupravičena.

Samo Oblak, dipl. ing.

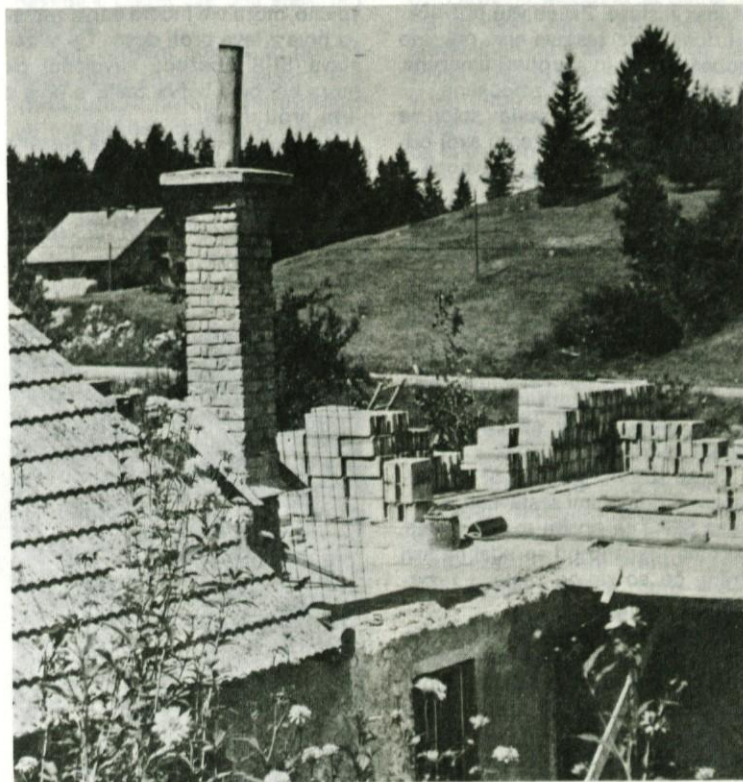
V nesreči človek ni sam

2. avgusta je velik požar zajel hišo in gospodarsko poslopje Pečkajevih s Kalc. Strela pa je bila kriva za požar, ki je zajel gospodarsko poslopje Leskovčevih v Gornjem Logatcu.

Večkrat že slišimo, da smo postali odtujena družba, da so prevladali individualni interesi. Nekaj resnice je v tem. Toda ob nesrečah se še vedno pokaže, da sosedska pomoč nekaj velja.

Tako je bilo tudi ob junijskem neurju, ko je hud veter poškodoval hiše ob Rovtarski in Stari cesti, pa tudi ob obeh požarih. Sosedje, prijatelji, znanci so hitro priskočili na pomoč. Hitro je ukrepal tudi izvršni svet in družbenopolitična skupnost. Vsem, ki so jih prizadele nesreče, bodo poskušali zagotoviti posojila za nakup gradbenega materiala. Pri odpravljanju posledic nesreč so pomagale tudi logaške delovne organizacije. Hitra in učinkovita pomoč pa je tisto, kar so prizadete družine najbolj potrebovale.

Zato so bile posledice nesreč dokaj hitro, rekli bi lahko v rekordnem času, odpravljene. 15. avgusta je bila Pečkajeva hiša namreč že pod novo streho. Še en dokaz več, da človek v nesreči ne ostane sam!

Pogorišče Pečkajeve hiše je postalo gradbišče

Zelo uspešna krvodajalska akcija

V Logatcu je bila 6. avgusta krvodajalska akcija. Priprave nanjo so potekale že mnogo prej. Z dopisi so bili obveščeni predsedniki krajevnih organizacij RK, predsedniki OOS v delovnih organizacijah in direktorji delovnih in temeljnih organizacij združenega dela o kraju in času akcije in o nalogah, ki jih je potrebno izvesti za čimboljšo udeležbo.

Akcija je pokazala, da kljub dopustom in poletnemu času humanost ljudi v Logatcu ni odpovedala. Udeležba krvodajalcev je bila izredno velika; nad vsemi pričakovanji. Vpisanih je bilo 340 prostovoljnih dajalcev krvi. Ob tem bi se na prvem mestu v imenu občinskega odbora RK zahvalil vsem udeležencem. Prav tako gre zahvala vsem aktivistom, ki so spodbujali ljudi in tudi ekipi Zavoda za transfuzijo krvi v Ljubljani.

Zelo spodbudna je bila udeležba velikega števila mladih in prvih dajalcev krvi.

Ob tem prosimo vse, da se v naslednjem letu prav tako množično udeležijo akcije in pridobijo še nove člane. Prav tako prosimo, da posredujete občinskemu odboru RK svoje pripombe za izboljšanje izvedbe akcije in glede časa, ko naj bi bila.

Dominik Murn

Sanjskih 1000 m premaganih

15. avgusta se je iz Francije vrnila 8-članska odprava Jamarskega društva Logatec.

Cilj odprave je bil Gouffre Berger, 1141 m globoko brezno v Franciji. Logaška odprava je brezno kljub težavam zaradi narasle reke osvojila. Milan Trobič, Edo Maček, Janez Levčec in Tone Rupnik so bili prvi, ki so letos stopili na dno te jame. Logaškimi jamarjem se je tako uresničila dolgoletna želja. Koliko naporov je bilo za to potrebnih, koliko odrekovanja in žrtvovanja vedo le tisti, ki se spuščajo v svet brez sonca, med lesketajoče kapnike in podzemski jezera.

Za osvojitve jame so potrebovali 22 ur, kar je enkratni uspeh. Pove-mo naj še to, da je v letošnjem letu jama poskušalo osvojiti že nekaj ekip, a nobeni ni uspelo. Naši fantje (in dekleta) so bili zato deležni mnogih čestitk.

Za enkratni, vrhunski dosežek jamarjem čestitamo! Upamo, da bomo v eni od naslednjih številčk lahko objavili zapis o tej uspešni jamarski odpravi, v kateri so sodelovali: Drago Korenč – vodja odprave, Milan Trobič, Edo Maček, Janez Levčec, Tone Rupnik, Vida Trček, Viko Verbič in Drago Verbič – šofer.

Kako pravilno izobesimo zastave?

Ob različnih praznovanjih izobesamo zastave. Žal se vse prevečkrat dogaja, da zastave niso pravilno izobešene, visijo s pročelij umazane, obledеле, strgane ali zmečkane.

Boljše je, da takih zastav sploh ne obesite, saj s tem kažemo svoj odnos do simbolov naše državnosti.

Simboli naše državnosti so grb, himna in zastava. Za njihovo uporabo so sprejeti predpisi. **In kako zastave pravilno izobesimo?**

Republiška (slovenska) zastava, ki visi na drogu, mora imeti na vrhu belo barvo (torej od zgoraj navzdol: bela-modra-rdeča). Zastava SFRJ, ki visi na drogu, mora imeti na vrhu modro barvo (torej od zgoraj navzdol: modra-bela-rdeča).

Če se izobesi zastava SFRJ skupaj z več domačimi zastavami, je zastava SFRJ na prvem mestu v vrsti, oziroma gledano od spredaj na levi strani, če so druge zastave razvrščene v vrsti.

Če se izobesi zastava SFRJ skupaj z dvema drugima zastavama (npr. slovensko in partijsko), mora biti zastava SFRJ na sredini, levo slovenska in desno partijska. Če se izobesi zastava SFRJ poleg kakšne druge zastave, mora biti vselej na levi strani, gledano od spredaj.

Če je zastava SFRJ obešena navpično, mora biti modra barva zastave prva z leve proti desni. Če je zastava SRS obešena navpično, pa mora biti bela barva zastave prva z leve proti desni.

Ko praznik mine, je treba zastavo (zastave) seveda sneti. Več dni po prazniku viseče zastave so znak malomargosti, ki ji ni opravičila.

»Logatčan ali Logačan«

Oglašam se kot laik in bom povedal samo, kaj mi je bolj všeč. Torej: bolj všeč mi je Logatčan.

Toda nekaj bolj pomembnega je v prispevku. Trditev, da je Jezikovno razsodišče bolj politični kot znanstveni organ, mi je zelo domača. Res je: Slovenci (... hlapci, za hlapce rojeni ...), kaj bi s politikom, saj imajo VELIKEGA BRATA!

Vavken Blaž

»Lahačen je s slamo natlačen...«

V 6. številki Logaških novic (junij 85) sem prebral vaš resno naštudirani odgovor; nočem vas namerno dražiti, a le ne morem tiho mimo njega.

Povedal vam bom zelo staro zbadljivko (ali zmerljivko), ki se navezuje na vaše pisanje LOGAČAN:

»Lahačen je s slamo natlačen (s smolo zalit in s koucec zabiti) slama se vname / Lahačena hudič vzame.« Izgovarjava g je bolj h, zato Lahačen. Toliko o tem. V prihodnje se ne bom več bodel z vami, da ne bom izgledal kot kakšen »trmasti staroselec«.

Druga zadeva, ki me tudi žuli, sta krajevni skupnosti NAKLO in TABOR. V bližnji preteklosti so nekateri »subjekti« odvezli IDENTITETO dvema zgodovinskima krajema: **Gorenjemu in Dolenjemu Logatcu**. Izgleda, da se je zgodovina pričela pred pičlimi petdesetimi leti. Mar ne bi bilo lepše za uho, pisavo, izgovarjavo in tudi za iskanje na zemljevidu ponovno poimenovati krajevni skupnosti po tistem, kar v resnici sta (Gorenji in Dolenji Logatec), mesto samo pa naj bo Logatec.

Pogovarjal sem se z občani (prebivalci ali – če hočete – s krajani) in se vsi strinjajo z uporabo (pisanjem) LOGAČAN! Upoštevanja vredno, ka-li?! Podobno mislim za poimenovanje krajevnih skupnosti. Če že hoče kdo spremeniti ime kraja, mora to napraviti z REFERENDUMOM (vsaj tako predvidevajo določila republiške in zvezne ustave).

Upajmo, da se še ni rodil v NAŠI DEŽELI Vuk Stefanović in »poslovenil« Logatčana v Logačana, kar bi bilo enako, če bi besedo FUTKA (ki je v idrijsko-tolminskem narečju nekaj popolnoma vsakdanjega) razlagal kot koruzni duš ali turšna župa, a je v resnici stari, dobri KORUZNI MOČNIK.

Janez Škrli

Prenapolnjena učilnica

Zelo zgovoren je pogled v učilnico logaškega Radio kluba, kjer je juniju potekal šestdnevni začetni tečaj računalništva.

Tečaj je v dveh skupinah obiskovalo skupno 34 tečajnikov, kar dokazuje, da je za tovrstna izobraževanja v Logatcu veliko zanimanja, tudi med najmlajšimi kot tudi med malo manj mladimi.

Foto in tekst: S. Albrecht

Ustanovitev OF v Logatcu

Pred II. svetovno vojno sta v Logatcu delovali dve precej močni politični stranki, in to Jugoslovanska demokratska stranka (JDS – Sokoli) in Slovenska ljudska stranka (SLS – Orli). Večina Logačanov je bila v eni ali drugi stranki in na ta način razdeljena v dva tabora, ki sta si bila močno nasprotna.

Ta politična in nazorska opredelitev ter pripadnost enemu ali drugemu taboru je imela odločujoč vpliv na Logačane v času okupacije naše domovine, ko se je bilo potrebno odločiti za boj proti okupatorju.

Pred vojno je bilo v Logatcu tudi nekaj članov drugih političnih strank, ki pa nikoli niso razvile večje politične aktivnosti in so zato imele majhen vpliv.

Pehaček je na sestanku predlagal da se vpraša Franja Lubeja (pred vojno vodilni član Sokola v Sloveniji), kaj morajo napraviti. Lubeju je napisal pismo, ki ga je v Ljubljano odnesel Ludvik Jančar in prinesel tudi odgovor. Ko so voditelji Sokola imeli sestanek pri Žitkotovih, sta pred hišo stražili Majda Jančar in Elca Žitko-Vilar.

Po navodilih iz Ljubljane so se voditelji logaškega sokolskega društva zbrali v juliju in avgustu na sestanku v hiši Marije Tollazzi, danes Tržaška 32. Sestanku je prisostvoval tudi Franjo Lubej, član izvršnega odbora OF, v katerem je zastopal demokratsko krilo Sokolov.

Za sestanek je bila predlagana hiša Marije Tollazzi, ker sta bili v hiši

bodo Nemci internirali v Srbijo, je v juliju 1941. leta z ženo Betko, pobegnil iz Črne v Logatec in se nastanil v hiši Marije Tollazzi.

Na dan sestanka je mene in Bojana stric Stanko poslal pred hišo z nalogo, da ga prideva takoj obvestit, če bi se pripeljali italijanski vojaki s kamionom in začeli obkoljevati našo hišo. Rekel nama je, da bo stal na vrhu stopnic prvega nadstropja. Tja naj ga pride eden od naju obvestit o nevarnosti, drugi pa naj ostane pred hišo. Zakaj vse to, nama ni povedal, a midva ga nisva hotela vprašati.

Z Bojanom sva odšla pred hišo, kjer sva se dogovorila, da bo v primeru nevarnosti obvestil strica, jaz pa bom ostal pred hišo.

Nekaj časa sva stala pri glavnih vratih in se med seboj o nečem prav živahno pogovarjala. Ko pa se je začela spuščati noč, – sestanek je bil bolj pozno popoldan – naju je začelo skrbeti, da najina prisotnost pred hišo ne bi komu postala sumljiva. Na to naju je nevede opozoril starejši vaščan s Čevice. Ko je šel iz gostilne, naju je vprašal: »Zakaj pa vidva še kar stojita pred vrati?« Spomnil se je, da naju je videl že pred slabo uro, ko je prišel v našo gostilno.

Ne spominjam se več, kaj sva mu odgovorila. Bila pa sva mu hvaležna, kajti to je naju opozorilo, da morava »menjati« stražarsko mesto.

Ko se je spustila noč, sva odšla do zidane železne ograje pred poslopjem, v katerem so kleti in drvarnice. V vrtu je rasel rdeč divji kostanj, trta in drugo. Zdaj tega vrta in ograje ni več, na tistem mestu je majhno parkirišče. Tu sva bila skrita pred ljudmi, ki so prihajali in odhajali iz trgovine in gostilne.

Ko je bil sestanek končan, nama je stric prišel povedat, da je najina naloga končana in da lahko greva v hišo. Rekel je še: »Danes zvečer je bil v vajini sobi pomemben zgodovinski sestanek. O tem nikomur niti besede.« Takrat sva bila stara petnajst let.

Člani vodstva Sokola so po sestanku takoj začeli izpolnjevati prevzete naloge. Članom prepovedanega sokolskega društva v Dolenjem Logatcu so razlagali program OF in pomen priprav za organizirani boj proti italijanskemu okupatorju. Razlagali so, da se ruske armade namerano umikajo v notranjost svoje države, da bi na ta način Nemce čim bolj izčrpali. Ko bosta nastopila zima in mraz, bo armada začela veliko ofenzivo in do pomladi bo vojne prav gotovo konec. Na ta način so pri ljudeh dvigali moralo za boj proti okupatorju.

Najbolj zavedni člani Sokola, so takoj pokazali svojo pripravljenost, da se vključijo v organizirano ilegalno delo OF. Zato je odbor OF organiziral sestanek vseh članov, ki so potrdili, da so pripravljeni sodelovati z OF. Sestanek je bil po vsej verjetnosti v juliju ali avgustu v gostilni Marije Tollazzi, in to v posebni gostilniški sobi – levo od nekdanje kuhinje.

Na sestanku, katerega je vodil Rado Pehaček, so prisostvovali: Stane Andolšek, Andrej Babnik, Lovro Grom, Ludvik Jančar, Pavla Jeri-

na, Remigij Jerman, Ciril Lenarčič, Francka Meze, Jože Mihevc, Stane Podrekar, Edo, Fani in Jože Vidmar, Stane Žitko in še drugi. Sodelovalo je okoli 25 ljudi.

Na sestanku je bil sprejet sklep, da se vsi člani Sokola v Dolenjem Logatcu vključijo v OF. Sprejet je bil tudi sklep, da se za OF pridobivajo tudi člani drugih strank v Logatcu.

Kmalu po sestanku so člani OF začeli obiskovati sorodnike in prijatelje, katerim so razlagali pomen organiziranja OF v Logatcu. Zbirali so denarno pomoč, orožje, municijo, oblečila in sanitetni material. Začeli so dobivati »Slovenski poročevalec« in plačevati članarino.

Rezultat organiziranega dela OF v Logatcu, je bil odhod prvih prostovoljcev v partizane že v pozni jeseni 1941. leta in masovni odhod mladine v enote NOV in POS v septembru 1943. leta, po kapitulaciji Italije.

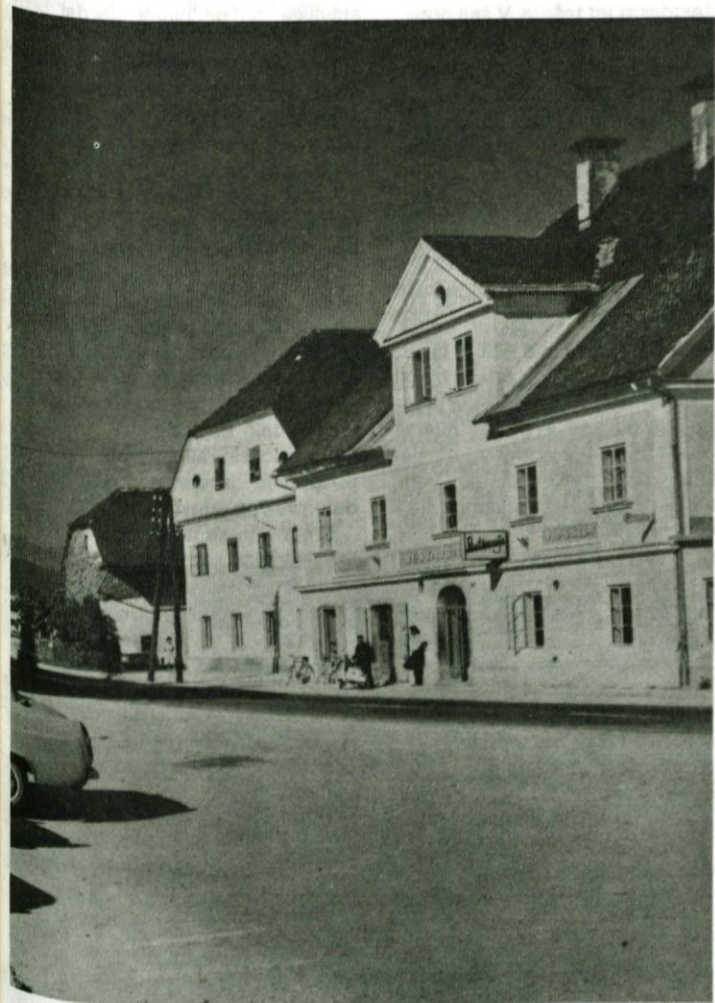
Mitja Tollazzi

Koga moti cvetje?

Jutranji hlad je zadnje nedeljo v juliju zvalil iz postelje marsikoga, saj smo v tistih dneh preživljali res pasje dni in se je ohladiti dalo le zgodaj zjutraj in pozno zvečer. Lepa je bila podoba prihajajočega dneva. A pogled je zastal na s cvetjem posuti cesti, odlomljenem mladem drevescu na zelenici in poteptanem cvetočem grmičju. Mnogi, ki so zjutraj hodili po cesti Jačka, so zmajevali z glavami, se jezili ali samo tiho opazovali podobo. Res je, življenje nam v teh časih ni posuto z rožicami in mogoče se je ponoči kdo domislil, da bi metaforo spremenil v realnost in vsaj za trenutek videl, kako to izgleda. Mogoče je kdo želel, da bi bila okolica njegove hiše lepša kot druge (v tistem času je potekalo ocenjevanje ocvetličanja hiš), pa si je na ta račun privoščil šalo!

Tistih mogoče je najbrže še veliko. Noben od njih pa ne more biti opravičilo za huligansko in objestno početje. Kajti samo tako lahko temu rečemo. Ni še dolgo tega, ko so neznan storilci prevrnili avtomobil pred starim vrtcem, pa smo že bili priča novemu huliganskemu početju. Koga le je motilo drobno, neubogljivo drevesce, pisani cvetovi, ki jih je gospodinja z veliko mero ljubezni vzgojila, zalivala in se seselila njihove lepe rasti! Storilec (storilci) se zaenkrat znaša nad nemočnimi rastlinami in tako kaže svojo človeško »moč«. Vsaj misli tako. Kajti normalni, zreli ljudje pravijo temu SLABOT-NOST. Kaj bo, ko bodo nočni »podvigi« postali drznejši?

B. N.

V hiši Marije Tollazzi so voditelji in člani prepovedanega sokolskega društva imeli v poletnih mesecih 1941. leta ilegalne sestanke

Že v prvih mesecih okupacije so voditelji prepovedanega sokolskega društva v Dol. Logatcu začeli načrtno in organizirano delati. Domoljubna zavest jim je govorila, da s kapitulacijo vojske Kraljevine Jugoslavije in z okupacije domovine še ni vse in z zmeraj izgubljeno. Svoj prvi sestanek so imeli v hiši Staneta Žitka. Na sestanku so bili prisotni: Andrej Babnik, Ludvik Jančar, Rado Pehaček, Stane Podrekar, Jože Vidmar, Stane Žitko in mogoče še kdo.

trgovina in gostilna. Prihod v hišo in odhod, zato ne bi bil sumljiv. Nalogo, da govori z lastnico hiše, je dobil Ciril Lenarčič, brat Marije Tollazzi. Lastnica je privolila in predlagala, da je sestanek v prvem nadstropju, v otroški sobi.

Za zagotovitev varnosti na tem pripravljalnem sestanku je bil zadolžen Stanko Andolšek, svak Marije Tollazzi. Andolšek je bil pred vojno učitelj v vasi Črna pri Kamniku na Gorenjskem. Ker se je bal, da ga

Prijetno srečanje upokoјencev KLI Logatec

Tudi letos je sindikalna organizacija priredila izlet za upokoјence KLI-ja. 7. junija smo se zbrali v novi kuhinji toplih obrokov, kjer so nas prisrčno sprejeli. Mladina je pripravila kratek kulturni program. Logaški oktet nam je zapel nekaj lepih pesmi, direktor DO pa je imel pozdravni nagovor ter nas seznanil tudi s sedanjim gospodarskim stanjem KLI. Marljive kuharice so nam ob pomoči mladincev ponudile »sredstvo za ogrevanje« in razdelile »popotnice«, da ne bi kdo že na začetku omagal.

V štirih avtobusih smo nato krenili proti Savinjski dolini. Med potjo smo smo se ustavili tudi na Trojanah, kjer smo se okrepčali in odžejali. Pot nas je nato vodila do rimskega grobišča v Šempetru v Savinjski dolini. Ndaleč od tam je tudi kraška jama Pekl. Obe zanimivosti smo si »korajžno« ogledali prav vsi.

V Libojah smo se ustavili v trgovini s keramičnimi izdelki. Seveda smo imele tam predvsem ženske veliko skrb z izbiranjem raznih keramičnih izdelkov – skodelic, krožnikov, vaz... Nekaj jih je sicer že tam ali pa kasneje spremenilo svojo prvotno obliko. Toda nič zato! Saj črepinje vendar prinašajo srečo, mar ne?

V Dobrni smo imeli kosilo, nato pa prosto za sprehode po zdraviliškem parku. Škoda, da ni bilo dovolj časa za kopanje, nekaj najbolj hrabrih pa se tudi temu ni odreklo. Večina se je raje hladila na svežem zraku. K dobri volji so vseskozi spodbujali neutrudna harmonikarja, mladina pa tudi izletniki sami. Še dež, ki je ta dan neusmiljeno padal, nam je med postanki prizanašal in, kakor po naročilu, takrat prenehal. Zadovoljni smo se proti večeru srečno vrnili domov, saj smo spremenili enolični vsakdanjik. Marsikdo je vsaj za nekaj časa pozabil na težave, s katerimi se nenehno srečuje.

Celotnemu kolektivu KLI in organizatorjem izleta se zahvaljujemo, ker so nam omogočili, da smo spet preživeli lep dan, saj smo se srečali nekdanji sodelavci, prijatelji, s katerimi smo obujali spomine, se pogovarjali o sedanjih dogodkih, zapeli, se nasmejali in se na koncu prijateljsko razšli v upanju, da se še večkrat srečamo.

Tatjana v imenu vseh

Čuvajmo lepote naših planin!

Nekoč je bilo v naših planinah dosti več cvetic. Danes so tam samo še ostanki nekdanjega cvetnega bogastva. Nerazsodni ljudje so cvetje leto za letom trgali, celo ruvali in ga tako na mnogih planinah močno razredčili, ponekod pa popolnoma iztrbili.

Zdaj je planinsko cvetje z zakonom zaščiteno.

Lahkomiselna je trditev, da pri tolikem številu cvetic »tri cvetke« sploh ne pomenijo nič. Tako je bilo uničenih že na milijone rastlin. Pomislimo, kako kmalu bi izginil okras naših planinskih trat in livad, če bi vsak tujec in domačin, vsak turist, izletnik in šolar odtrgal samo tri cvetlice, ki jih po nekaj dneh tako vrže med smeti, če tega ne stori že na poti domov.

Pa vendar ne bomo tudi mi uničevali zadnjih ostankov naše planinske flore?!

Varujmo planinske cvetlice! Ne trgajmo jih, pustimo, da rastejo in cvetijo tudi za druge, ki pridejo po isti stezi za nami.

Ne begajmo z vpitjem živali, ki jih srečujemo v planinah. Ne prožimo kamenja, ker s tem ogrožamo življenje ljudi in živali! Ne kvarimo dreves in sten s svojimi podpisi, s puščicami in srčki!

Ne kadimo in ne kurimo v gozdu! Gozdni požari uničijo v nekaj urah za milijone dinarjev ljudskega premoženja.

Za PD Logatec:
Janez Čanžek

B. N.

Za mlade je to pretežko

Med tistimi, ki so Pečkajevim s Kalc pomagali pri obnavljanju hiše, ki jo je skoraj docela uničil požar, sta bila tudi starejša moža: Anton Gantar in Franc Podobnik. Že več kot šestdeset let tešeta. V šali pravita, da sta stara 160 let. Kljub temu pa je tovariš Gantar s svojimi osemdesetimi leti samo letos stesal 6 ostrejši. Oba sta zdrava in pri močeh. Res ne več tako, kot sta bila včasih, ko sta na dan stesala po štiri 14-metrške trame. Danes, pri osemdesetih, stešeta sak po dva. »Okoli zdravnikov pa tudi ne hodiva,« pravita veselo.

Tesanja sta se naučila doma. Tovariš Podobnik se je učil od očeta, tovariša Gantarja pa je učil Tršarjev Janez. Težko je to delo, zato nikoli ni bilo veliko tistih, ki bi se hoteli tesanja naučiti od njiju. »To ni za mlade, je preveč težko,« je v pogovoru dejal tovariš Gantar. »Kolikor jaz vem, smo v Gornjem Logatcu samo trije,« pravi tovariš Podobnik.

Dela imata dovolj. Vseh naročil niti ne zmoreta, zato morata kdaj tudi koga zavrtni.

Povedala sta mi, da je danes lahko živeti in da si nista nikoli predstavljal, da bo njuna starost tako lepa.

Dve vojni sta preživela in veliko stvari doživela. »Pri mnogih ljudeh sva delala. Pri revnih in bogatih, ampak revni ti zmeraj več nudi. Je že tako,« pravita.

Vprašam ju, koliko ostrejši sta naredila. »Kar za veliko mesto bi jih bilo dovolj,« sta ugotovila.

Za »likof« jima je gospodinja prinesla pijače. »Veste, plankače ne bi več vihtel, če ne bi spil kakšen kozarec vina«, je povedal tovariš Podobnik. Tovariš Gantar pa ga je dopolnil: »Preveč ga pa tudi ne smeš piti, saj potem delo obstane!«

Še fotografirali smo se, moža sta pospravila orodje in odšla, saj sta delo pri Pečkajevih končala.

Srečno in še na mnoga leta!

B. N.

Krajanov pa ni bilo

Dne 8. 6. 1985 smo nadaljevali lokalno MDA na Martinj hribu.

Žal moram sporočiti, da se ta drugi del ni nič kaj razlikoval od prvega. Bilo nas je 15, skupaj z vojaki V.P. 9983 iz Logatca. Začeli smo ob 7. uri. Hud dež pa nas je pri delu prekinil med 8. in 9. uro, a odgnal nas ni. Torej je bila volja prisotnih precejšnja, da pomagajo krajanom Martinj hriba. A teh od nikjer. Kje ste? Mar vam ni do javne razsvetljave? No, sodeč po nekaterih pripombah, jim res ni. Bilo nas je malo, a imeli smo občutek, kot da smo na silo prišli med njih in jim »oral« zemljo. Mar ni dovolj zgovorna izjava krajanov? »Če sem 20 let hodil po temi, bom pa še naprej!« Kakšni so ti ljudje? To se večkrat sprašujem in jih prosim za odgovor. Pa ne samo meni, mnogim drugim tudi, kajti ni jih malo, ki jih to zanima.

Ali je kdo pomislil, kako so se počutili pripadniki JLA, ki so delali, pa zagotovo nihče od njih tu ne bo nikoli več hodil, tisti, ki tu živijo in bodo živeli, pa se niso niti prikazali, kaj šele, da bi pomagali. Da ne bo krivice, moram objaviti in se ob tem tudi javno zahvaliti v imenu mladih in vojakov dvema krajanoma, ki sta nas postregla s kavo, sokom in kolači pa tudi rekla nekaj prijaznih besed. To sta tov. Cilka Mihevc (predsednica vaškega odbora Martinj hrib) in tov. Drago Verbič. Obema se res iskreno zahvaljujemo.

Ta dan nas je obiskal tudi tov. Viktor Šen, predsednik OK ZK Logatec. Ni bil zadovoljen s številom mladih, česar smo se zavedali že prej. Vprašal je po štipendistih, saj jih je med mladimi precej. Z odgovorom, da jih ni na akciji, ni bil zadovoljen. Ko pa smo ga vprašali za predlog, kako bi jih privabili, je menil, da bi morali čutiti dolžnost in priti pomagat. Zdaj pa jaz sprašujem, če ni v naši humani družbi dolžnost vseh, ne samo mladih in štipendistov, da pomagamo sočloveku? Res pa je, da bomo pomagali, ne pa podpirali nedelo. Pomagali, tako mladi kakor malo starejši in tudi štipendisti.

Vodja centra za MDA pri
OK ZSMS Logatec:
Renato Veber

Proizvodno tekmovanje gozdnih delavcev

Vsako leto, letos že štirinajsti zapored, pomerijo svoje moči tudi gozdarji Gozdnega gospodarstva Ljubljana na proizvodnem tekmovanju gozdnih delavcev.

Letošnje gozdarsko tekmovanje je bilo 8. junija v parku gradu Ponočice v organizaciji TOZD Litija. Pomerilo se je 41 sekačev in 9 vozniakov kamionov. Tekmovanja se, žal, še vedno ne udeležujejo delavci iz vseh TO, združenih v GG Ljubljana. Od skupaj 13, je sodelovalo le 8 temeljnih organizacij.

Logaški tekmovalci so se dobro odrezali, saj je I. ekipa TOZD Gozdarstvo Logatec (Krmavnar, Mesec, Nemgar) zasedla prvo mesto med enajstimi ekipami, medtem ko je bila logaška II. ekipa četrta. Med vozniakov kamionov je bil najboljši Logačan Ivan Lampe, Andrej Facja pa je dosegel tretji rezultat.

Rezultati sekačev posamezno v naslednjih disciplinah:

- OBRAČANJE LISTA**
1. Ivan Žust, TOK Zasavje
 2. Franc Krmavnar, TOZD Logatec
 3. Brane Groznik, TOK Zasavje

- PREŽAGOVANJE S KOMBINIRANIM REZOM**
1. Štefan Ravnikar, TOZD Vrhnika
 2. Franc Petrič, TOZD Litija
 3. Ivan Likovič, TOZD Škofljica

- DEFINITIVNO PREŽAGOVANJE**
1. Jože Mesec
 2. Franc Krmavnar
 3. Franc Nemgar (vsi TOZD Logatec)

- ZASEK Z MOTORNO ŽAGO**
1. Franc Krmavnar
 2. Franc Nemgar
 3. Luka Tutič (vsi TOZD Logatec)

- PODIRANJE NA BALON**
1. Janez Šušteršič, TOK Škofljica
 2. Ivo Grgič
 3. Franc Nemgar (oba TOZD Logatec)

- KLEŠČENJE VEJ**
1. Štefan Ravnikar, TOZD Vrhnika
 2. Marjan Povše, TOZD Litija
 3. Ivan Žust, TOK Zasavje

- PRECIZNO PREŽAGOVANJE HLODA NA PODLAGI**
1. Jože Mesec, TOZD Logatec
 2. Janez Miklavčič, TOK Škofljica
 3. Ivan Žust, TOK Zasavje

Naši najboljši tekmovalci so se udeležili tudi republiškega tekmovanja gozdnih delavcev sekačev in vozniakov kamionov, ki je bilo 15. junija 1985 v Lipici. Med 15. ekipami so sekači GG Ljubljana zasedli šesto mesto, vozniki pa so bili med trinajstimi ekipami tretji. Izmed vseh se je najbolje odrezal Ivan Lampe, ki je na republiškem tekmovanju vozniakov kamionov dosegel odlično drugo mesto.

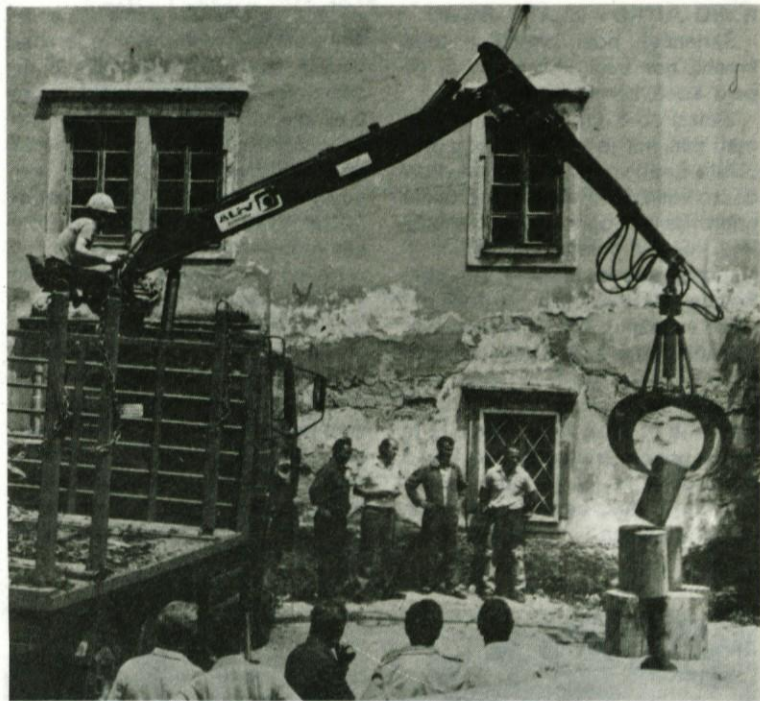
Voznik Lampe pa se je izjemno izkazal tudi zunaj gozda – pri odstranjevanju posledic požara Leskovčevega gospodarskega poslopja. Z nakladalno napravo je dvigal svojega sodelavca sekača Jožeta Mesca, ki

je z motorno žago razžagoval goreče ostrešje, da ga je voznik lahko naložil na kamion ter odpeljal s pogorišča.

TOZD Gozdarstvo Logatec bo pri-

hodnje leto prireditelj izbirnega tekmovanja gozdnih delavcev GG Ljubljana, ki bo predvidoma v mesecu juniju na Ravniku, na jasi ob gozdarski koči na Velikem vrhu.

Zvona

Voznik kamiona pri postavljanju piramide. Z nekoliko več sreče v tej disciplini, bi Ivan Lampe (drugi z desne) lahko dosegel 1. mesto na republiškem tekmovanju. Zadnji kos, katerega voznik pravkar postavlja, se mu je skotalil na tla in postopek je moral ponoviti.

Foto: Rudi Rojc

S poti po Dolenjski

Bilo je hladno sobotno jutro sredi junija, ko smo se člani Kluba zdravljenih alkoholikov s svojci odpravili izpred Krpana na celodnevni izlet po naši lepi Dolenjski. Pot nas je peljala proti Uncu, nato čez Cerknico, kjer smo v daljavi videli Cerknško jezero in izvedeli, da je bilo to kraško čudo omenjeno že v Valvasorjevih delih. Kmalu zatem smo pozdravili Ribnico in njeno suho robo. Tudi o tem kraju smo slišali precej zanimivosti.

Posebej zanimiv je bil ogled Šeškovega doma v Kočevju, kjer smo se ustavili, da bi se nekoliko odpočili.

Josip Šešek je bil med najvidnejšimi organizatorji vstaje in proglašen za narodnega heroja. Ogledali smo si tudi muzejsko zbirko iz srednjega veka; tu hranijo tudi nekaj listin kočevskih Nemcev, ki so bili tod posejleni (Kočevarji). Od požara na Kočevskem gradu je ostalo tudi nekaj sulic in nekaj pohištva. Hranijo tudi mašni plašč, narejen iz plašča turškega vojskovodje, ki je bil ujet v eni izmed zadnjih bitk na Kočevskem. Plašč ima neprecenljivo vrednost, saj je vezen z zlatimi in srebrnimi nitkami. Ogledali smo si še razstavo oz. zbirko orožja, listin, fotografij in drugih dokumentov, ki prikazujejo Kočevje ter okolico med NOB. Od 1. do 3. oktobra 1943 je zasedal v znameniti Šeškovi dvorani zbor odposlancev slovenskega naroda. Dvorana kočevskega zbora je pod spomeniškim varstvom, zato je ohranila pr-

voтни videz. Na stenah so še vidni sledovi strelav navdušenih udeležencev.

Dalje smo se odpeljali na ogled »BAZE 20« v Kočevskem Rogu. Prvo barako so postavili aprila 1943, do jeseni pa jih je bilo že 13; julija 1944 pa je nastalo že celo naselje 26 barak.

V teh barakah je bilo vodstvo NOB Slovenije pa člani CK KPS, člani izvršnega odbora OF, propagandni oddelek itd. Imeli pa so še kuhinjo, shrambo, električno centralo, radiotelegrafsko postajo, ki je bila povezana s CK KP Slovenije ter Jugoslavije in z vodstvom kominterne.

Pot smo nadaljevali po Suhi krajini do Dolenjskih Toplic, kjer smo imeli kosilo v tamkajšnji restavraciji. Tu smo dlje postali, nekateri so se sprehajali, drugi so se kopali v bazenih. Voda s 36 – 38° C je bogata s CO₂ ter kalcijem in je priporočljiva za zdravljenje revmatičnih obolenj in še nekaterih drugih bolezni.

Popoldne smo si ogledali še rojstno hišo pisatelja Josipa Jurčiča na Muljavi in znameniti samostan v Stični.

Kar je lepega, hitro mine; tako smo morali odriniti proti domu. Lahko rečemo, da je bil izlet zelo prijeten in uspešen za medsebojno zблиževanje. Ob tej priložnosti se člani kluba zahvaljujemo vsem, ki so karkoli prispevali k temu, da nam je bil izlet omogočen.

Sekač Jože Mesec sprejema čestitke za 1. mesto pri definitivnem prežagovanju in preciznem prežagovanju hloda na podlagi

Foto Rudi Rojc

Spomini in zgodbe

RANO JUTRO – ZLATO JUTRO

Škrjanček poje žvrgoli in tebe kmetič gor budi: »Le vstani in pa pojď kosit, ker se že dela svit!«

Zjutraj ob 3. uri, ko je napočil **ta mali dan**, nas je trkanje s koso prebudilo. Lepo vreme nas je spravilo v dobro voljo, tako da smo bili kmalu pripravljeni za odhod. Zbralo se nas je 7 koscev, poleg mene, strica in hlapca še soseda Martin in Žan, stric Francelj ter Rajko, ki je rad hodil kosit po senožeatih. Včasih ni bilo navede zjutraj točiti žganja koscem, Martin in Rajko pa sta se priliznila gospodarju, da je vsakemu natočil šilce. Martin je trdil, da je to žegen, ki te varuje pred nesrečo ves dan, Rajko pa je dejal, da ga je zjutraj dobro spiti en glažek, čez dan pa kadar prideš do njega.

da smo do opoldne popili vso s seboj prinešeno vodo. Ko se je rosa osušila, se je na kosi pričel nabirati cvetni prah, **vrh** imenovan, ki ovira brušenje. Kose so postale tudi debele, zato smo šli počasi eden za drugim klepat. Trava na suhkih bregovih se je pod koso kar **priklanjala**. Dekla Francka in Julči sta razmešali redovje ter grabili iz sence.

Kmalu po dvanajsti uri so ženske v dveh jerbasih prinesle **južino**, ki jo je pripravila gospodinja Marjana, znana kot dobra kuharica. Upoštevala je staro pravilo: Kakor se koscu streže, tako mu kosa reže. Utrujeni smo polegali okrog polne skledе dobre kisle repe, sledila je skleda ješprenja z velikimi kosi kuhanega suhega svinjskega mesa. V tretji skledi pa so bile na vodi kuhane suhe hruš-

lo. Janez, ki je bil tri leta starejši od mene, je kar naprej nagajal dekletom, posebno je imel na piki dekle Francko, ki je bila močno in živahno dekle, le 6–7 let starejša od njega. Neža se je držala Martina, s katerim sta jih razdirala o tem, kako so se včasih valjali ob košnji. Ko je Francka to slišala, je ročno spodnesla Janeza, ga krepko objela in že sta se kotalila v dolino. Še preden sta se pobrala, je Martin nepričakovano pograbil Nežo, ki se je na široko smejala in gledala v dolino in že sta se prevračala po bregu. Jaz nisem kaj takega še nikoli videl, saj sem bil še premlad, poskusiti se pa tudi nisem upal. No, v tretje gre rado. Sam nisem vedel, kdaj me je od zadaj spodnesla Julči, me krepko stisnila in že sva se obračala po dišečem senu. Čeprav sva bila letnika, je bila ona bolj razvita od mene in mi je valjanje z njo kar prijalo. Neža je nekaj stokala, ker je zadela v nek štor pod senom, ostali pa smo to tekmovalje dobro prestali. Opazovalci so ocenili, da sva z Julči dosegla najboljši čas. Ker smo bili preglasni, so prišli kosci pogledat, kaj zganjamo.

Ko se je sonce nagnilo, nas je poklicala dekla, naj pojemo ostanke od kosila – južine, potem smo šli delat **lojnice** (kopice). Neža me je troštala, naj napravim lepe lojnice, ker bom le tako dobil lepo ženo.

Ob sončnem zahodu smo vsi skupaj krenili proti domu. Ženske so zapale: Glejte že sonce zahaja . . . , Mati zakliče pridne dekliče . . . , Al me boš kaj rada imela . . . , Sinoči sem na vasi bil . . . in še katero drugo. Moški smo jim pomagali in kaj kmalu smo bili doma. Posedli smo okrog mize, na kateri je bila malica: dve veliki skledi kislega mleka in kos kruha, pečenega iz pšenične moke, **mlete na bel kamen**. Čez čas je bila večerja: solata s krompirjem, zabeljena z ocvirkovo mastjo ter še skleda turšnega močnika z mlekom.

SPRAVLJANJE SENA

Drugi dan smo vstali že ob 5. uri. Joj, kako bi še spal. Gospodar in hlapec sta pripravljala vozove za prevoz sena. Kar štirje so morali biti, zato si je enega sposodil pri sosedu. Voz je bil dolg 5 do 6 metrov, daljši ko je bil, varnejša vožnja je bila z njim. Po kosilu, še pred šesto uro, smo se naložili na voze, na katerih je bilo orodje – grablje, senene vile,

drogovi, kramp in lopata – ter se odpeljali v senožet (snožet). Ženske so prišle pozneje peš z malico. Nekaj koscev je pokosilo ostanke trave od prejšnjega dne, nekateri smo popravljali pot in obsekovali grmovje, zadnji pa so nosili lojnice v zagrabke.

Ko je rosa minila smo **raztrosili** lojnice, obračati pa smo začeli še pred deseto uro in sicer tisto seno, ki je bilo najbolj presušeno, saj smo ga potem do opoldne že naložili. Hlapec Janez je vozil, sosed Martin pa je šel nekaj časa z njim, da je lov in držal voz na nevarnih mestih. Seno smo obračali dvakrat ali celo trikrat – dokler se ni šop sena v rokah lomil.

Ko so ženske prinesle južino, klicale jest, smo še obračali. Sosed Martin nas je opozoril, da se ni dobro zameriti gospodinj, kadar kliče h kosilu. Za južno je bila repa, nato kuhani štruklji z rozinami ter skleda kuhanega fižola s češpljevim kompotom, za zaključek pa lep kos rožnovih potice in par kozarec vina.

Ker je bilo vse seno obrnjeno, smo nekaj časa sušili v senci, saj ni bilo lepo vreme.

Ko se je seno posušilo, smo se nalagat. Na vsako stran voza je stopil močnejši mož ali fant, na vozu pa je bila dekla Francka, ki je bila vešč tlačenja in ravnanja sena na vozovju. Med nalaganjem se je moral vodno zibati, sicer je bil posrani naložen. Ko je bilo vse seno na vozovju se ga je ograbilo, na vrh pa položili leskove veje. Povezati ga je bilo treba z žrdjo, ki jo je morala Francka dvigniti v kotu 45°, da jo je stric dvobro pritrdil z verigo. Povezali smo tako, da sta se dva obesila na konci žrdi, tisti, ki je to dobro znal, pa je vezal vrv.

Hlapec je celo popoldne vozil seno domov. Z zadnjim vozom smo šli tudi vsi, ki smo sodelovali pri nalaganju. Spet se je oglasila pesem. Po krepki malici in kozarcu vina smo šli moški **seno »metat na cimpar«**, kar pa ni bilo prijetno; metanje z voza je bilo težavno, ker je bilo vroče, najhuje pa je bilo tlačiti seno pod vročo, razbeljeno opeko.

Zmetali smo 3 voze sena, vmes smo dobili kozarec vina ali možičko pa smo končali, šilce žganja. Po krepki večerji smo se šli kopat v potok.

ZGODBA O »BABI«

Kmetje na Logaškem so včasih tekmovali, kdo bo prej pospravil prvo košnjo in pripeljal domov zadnji voz sena, ki so ga imenovali »babi«. Spominjam se, kako je bilo nekaj let pozneje, ko smo spravljali zadnji seno iz Kotelc, kjer je bilo treba vsi polovico pol suhe trave znositi iz kotanj v **zagrabke**, da se je posušilo. Tega dne se je vreme že začelo khati, saj smo zjutraj ugotovili, da imamo **Srnjak** kapo, kar je pomenilo, da bo v kratkem dež. Gospodar je najprej nekaj več ljudi, odpeljali smo se v senožet, raztrosili in obračali vse dotlej, ko so se okrog poldne začeli kopičiti temni oblaki. Še ne pravi suho seno smo začeli nalagati na prvi voz, ki so ga povezali, ostali pa

Kosci – tekmovalci na Tratah – Žibrše v l. 1960

Razen kose je vsak nosil s seboj še nekaj drugega orodja: klepiše, grablje, putrih, banko z vodo in še kaj. Šli smo po stezi mimo Mihca, kjer je hlapec Janez iz nagajivosti poklical dekle. Ko smo šli po Uplat, je dejal Martin: »Glejte, kako je pajek prepredel grmovje, še bo vreme.« Sosed Žan mu je pritrdil, ker ga ni trgalo v nogi, ki mu jo je zdrobilo v ameriškem rudniku.

V ROSI BISTRI ŽE KOSIMO TRAVCO INO ROŽICE .

Okrog štirih smo bili na mestu. Hlapec Janez je zavriskal iz vsega grla jaz za njim, iz sosednjih senožeati pa so nam kosci že odgovarjali. Kositi smo začeli v Velikem žlebu, kjer se je nagalalo 3 voze sena. Toplarco je zakosil gospodar, dober, vendar previden koscev, za njim pa smo zakosili vsi ostali. Žleb, ki je dolg čez 150 m, smo obrkožili dvakrat, ko so ženske že prinesle **kosilo** (zajtrk). Kosci smo polegali na tla okrog polne skledе izvrstno pripravljene kislega zelja z močnimi ocvirki, zelju je sledila skleda **turških** (koruznih) žgancev povsem tem pa še skodela mleka ali mlečne kave.

Ker se je rosa sušila, po kosilu ni bilo počitka. Sredi dopoldneva je pritisnila vročina in z njo žeja, tako

ke in nekaj fižola. Vsak je dobil še kos potice in kozarec, dva možta ali vina.

Po južini je bila za kosce dobra ura počitka in čas za klepanje kos. Grabljice pa so šle takoj na delo, ker je bilo treba grabiti iz sence, da se je seno sušilo. Grabljicam v pomoč smo šli Martin ter Janez in jaz, ki sva komaj čakala ženske družine. Ženske so grabile skupaj, z Janezom sva pa spravljala v **zagrabke**. Martin je kakšno zaokrožil, da je bilo vese-

Grabljice na Planinskem logu l. 1961

Spomini in zgodbe

Nadaljevanje z 10. strani

so spravljali skupaj za drugi – zadnji voz. Ko so začele padati prve kaplje dežja, smo imeli voz na pol naložen in zametan, ostalo seno pa smo zgrmadi v velike kopice. Ko je udarila ploha, so zlezli trije pod prvi voz vsi ostali pa pod drugega. Konji so bili privezani v grmovju. Grmelo je in treskalo, poleg tega pa se je stemnilo, kot bi bila noč. Ženske so molile in jokale, dekla Rezka je dejala, da bo **sodni dan**, moški smo bili resni, brez besed. Čez kakšne pol ure je nevihta ponehala, nebo se je zjasnilo in posijalo je toplo sonce. Najprej smo zdrgnili premrle konje, potem smo pokosili in ko se je posušila rosa, smo ograbili premočeno seno, ga raztrosili in obračali do večera, ko smo bolj slabo suhega kar naložili. Gospodar je dejal, da ga bo solil na podstrešju. Na zadnjem vozu smo naredili BABO, saj je že zjutraj vzela sosed potrebno opremo s seboj. Bil je pravi umetnik za tako delo. Takoj po rojstvu je bil krst iz pletenke, ki jo je prinesel gospodar in smo jo vsi od kraja pridno praznili. Ko smo se peljali skozi vas, smo peli in vriskali ter objemali babo. Doma smo povečerjali, kar precej popili ter peli, da je bilo veselje. Gospodinja nas je vprašala, kako da nismo bili mokri v tako močni plohi. Sosed Martin se je takoj znašel in dejal, da **nas je vzela babo pod kikljo**, ker je dobrega srca, le pamet ji bo treba posoliti.

HRANA se bistveno ni razlikovala, saj brez kmečkega zelja, repe, žgančev, koruznih ali ajdovih, fižola, ješpčenja in suhega mesa ter še česa

boljšega ni šlo. Zelo so bili cenjeni tudi kuhani štruklji, še bolj pa pečeni, politi z vinom in potreseni s sladkorjem. Nekaj razlik je le bilo opaziti. Na Logaškem so gospodinje v glavnem belile s cvrto mastjo, bolj v hribih pa s prekajeno slanino, »špeh iz boha«. V koruzni močnik so na Logaškem gospodinje vlile sladko mleko, v hribih pa kislega. Če je bila ugodna sadna letina ni manjkalo kuhanih suhih hrušk ali krljev, kar je vsem delavcem zelo godilo.

PIJAČA je bila v glavnem voda in se je za vsako senožet vedelo, iz katerega studenca je voda boljša. Če je bila sadna letina dobra, mošta ni manjkalo.

Ob zaključku prve košnje je bila običajno povsod boljša večerja in vino, za razpoloženje pa včasih tudi harmonika in ples.

Ivan Černe

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in dobega očeta

JANEZA KRIŽAJA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, sočustvovali z nami, darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebej se zahvaljujemo dr. Jožetu Skvarči za dolgoletno zdravljenje, tov. Ivanu Černetu za poslovilne besede in g. župniku za lepo opravljeni obred.

Iskrena hvala kolektivoma KLI Logatec in Valkarton za poklonjeno cvetje, Pihalnemu orkestru Logatec pa za ganljive žalostinke.

Še enkrat hvala vsem in vsakemu posebej!

Križajevi

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta in dedka

KARLA VERBIČA, st.

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanecem, ki so ga spremili na zadnji poti, mu darovali toliko lepega cvetja ter izrazili ustna in pismena sožalja. Hvala za lepe poslovilne besede tov. Černetu, pevcem za ubrano petje ter g. župniku za opravljeni obred. Še posebno pa se zahvaljujemo dr. Skvarči za nego in skrb v času pokojnikove bolezn. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga boste ohranili v lepem spominu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi

TEREZIJE MATIČIČ

iz Laz 24 pri Planini, se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znanecem za pomoč in darovano cvetje ter izrečeno sožalje. Posebno se zahvaljujemo osebju zdravstvenega doma za pomoč med boleznijo. Zahvala tudi gospodu župniku za opravljeni obred ter predsedniku KS Laze za poslovilne besede.

Žalujoči vsi njeni

Nove knjige v naši knjižnici

STROKOVNE KNJIGE:

- J. Stanovnik: Svet v dolgovih in Mednarodni monetarni sklad
- L. Šprohar: Proti življenju za zaveso
- Junaška Ljubljana 1941–1945
- P. Brajša: Se da živeti v dvoje?
- Slovenska misel
- Drvo življenja
- F. Veber: Estetika
- J. Ortega: Upor množic
- G. Boffa: Fenomen Stalin
- N. Nenadić: Soja
- J. Rugelj: Zmagovita pot

LEPOSLOVJE:

- I. Zorman: Portret revolucionarja Malusa
- A. Slodnjak: Pohojeni obraz
- F. Lipuš: Jalov pelin
- V. Kavčič: Zapisnik
- S. Petelin: Enainštirideseta divizija
- M. Mihelič: Ure mojih dni
- R. Forjanič: Tereza
- M. Rožanec: Sentimentalni časi
- D. Rupel: Povabljeni pozabljeni
- J. Vandot: Daleč od Prisanka
- F. Lubej: Za sokolskim praporom
- J. Vipotnik: Soncu naproti
- Z. Vokač: Marpurgi
- F. Rudolf: Srečne zvezde prašičev
- H. Wouk: Vojna in spomini 1–3
- J. Lee: Trinajsta ura
- S. Sheldon: Krvena zveza
- A. Moravia: Melanholija ali 1934
- E. Hemingway: Med levom in vojno
- T. Breton: Softwar-mehka vojna
- I. Levin: Fantje iz Brazilije
- N. Cato: Vse reke tečejo 1–2
- V. Holt: Srhiljivi pesek
- R. Ellison: Nevidni človek 1–2
- L. Rhinehart: Mož na kocki
- F. Marceau: Zanos srca
- K. Houba: Vrtoglavica
- R. Deforges: Modri bicikli

KNJIGE ZA OTROKE:

- Slovenske basni in živalske pravljice
- N. Grafenauer: Malčkipalčki
- P. Kavelar: Smolček
- J. Stritar: Pod lipo
- L. Mrzel: Upornik
- S. Pregl: Geniji v dolgih hlačah
- J. Kajzer: Mimo dnevnega načrta
- M. Batič: Pionirski koledar
- A. Lindgren: Ronja, razbojniška hči
- Kje stanuješ, mala šola
- O. Wilde: Sebični velikan

Mrliški prevozi in uporaba mrliške veže

Letos poleti je Gradnik Logatec z združenimi sredstvi logaškega gospodarstva kupil vozilo za prevoze pokojnikov.

+

Prevoz pokojnika je moč naročiti pri Gradniku Logatec, Tržaška c. 27, tel. 741-292 oz. neposredno pri upravljavcu pokopališča in mrliške veže Andreju Jerini, Logatec, Gregorčičeva 7.

Prevozne storitve veljajo 40.– din za prevoženi kilometer in 2.100.– din za delovno uro, za čakalno uro 60 % delovne ure ter za pomoč pri prevozu 620.– din.

+++

Uporabo mrliške veže je moč naročiti na enak način kot prevoz pokojnika.

Uporabnina mrliške veže velja 3.000.– din, za ureditev mrliškega odra in namestitev pokojnika pa se naročniku obračuna porabljeni čas po veljavni ceni delovne ure.

Gradnik Logatec

Vsako leto ob občinskem prazniku skupščina občine razpiše natečaj za najboljše literarne spise. Naslov letošnje naloge je bil VARUJMO KULTURNO DEDIŠČINO DOMAČEGA KRAJA. Izmed prispelih literarnih nalog je komisija izbrala 5 najboljših. Tako bodo knjižne nagrade na slavnostni seji skupščine 14. septembra prejeli; MELITA LOGAR, NEVENKA PAJSAR IN ANDREJA PETROVČIČ, NADJA SLOKAN iz osnovne šole 8 talcev in MIRAN TREVEN IN SABINA ŠPAREMBLEK iz osnovne šole Edvarda Kardelja.

V Novicah objavljamo tri izmed nagrajenih literarnih prispevkov.

Ličkanje koruze

O ličkanju koruze mi je pripovedovala Marjana Treven, moja stara mama.

Ko je napočila pozna jesen, so se kmečki ljudje veselili ličkanja, saj so vedeli, da je ob tem delu tudi veselje.

Ta običaj je bil ohranjen še pred petdesetimi leti. Ko so jeseni pobrali koruzo, so storže prinesli v hišo.

Zvečer so se zbrali sosede, sorodniki in drugi vaščani. Na sredi kupa so dali največjo salamo, ki so jo imeli in steklenico z žganjem. Kdor je prvi priličkal do srede je dobil ta dobitok. Ko so z ličkanjem končali, so vse pospravili. Na koncu so dobili dobro večerjo. Žganje in salamo, ki so jo dali na sredo kupa, so razdelili

Obisk pri Antoniji Gosar

Že dalj časa sva nameravali obiskati Antonijo Gosar. Končno sva našli čas za obisk in pogovor. Verjetno vas bo najprej zanimalo, zakaj sva želeli govoriti z njo. Odgovor je zelo enostaven. Včasih se je ukvarjala s šivanjem narodnih noš. In prav zato, da kaj več izveva o tem, sva se odpravili k njej na obisk.

Že na vratih naju je pozdravil vesel nasmeh priletne ženske. Povabila naju je v hišo in nama velela, naj sedeva. Že po prvih besedah sva ugotovili, da je to zgovorna in vedno vesela ženica.

– Najprej naju je zanimalo, kdaj se je začela ukvarjati s šivanjem narodnih noš.

– »S šivanjem narodnih noš sem začela malo pred koncem 2. svetovne vojne, resneje pa okrog leta 1950.«

– Kje ste dobivali blago?

– »Skoraj vse blago sem takrat dobivala iz Trsta, saj ga pri nas, vsaj v začetku, ni bilo mogoče dobiti.«

– Kje pa ste dobivali načrte, ideje za šivanje?

– »Niti domisliti ne smete, da sem imela kakšne načrte ali revije. Vse kar sem sešila je nastalo po moji glavi.«

– Kako pa ste šivali, na roko ali na stroj?

– »Dolgo časa sem morala šivati na roko, saj takrat še nismo imeli šivalnega stroja. Kasneje pa sem šivala tudi na stroj.«

– Ali bi, prosim, opisali, kakšna je slovenska narodna noša fantov in kakšna deklet?

– »Fantje imajo na glavi klobuk, na katerem je trak s slovensko zastavo in slovenski »PUŠELJC.«

– Kakšen je slovenski »pušeljc«?

– »V slovenskem pušeljcu morajo biti nagelj, rožmarin in roženkravt. Fantje imajo oblečeno srajco, z velikim okroglim ovratnikom, ruto, katere vogali morajo biti malo čez ra-

mena, in telovnik. Nadalje imajo oblečene kratke hlače, pod njimi dolge in široke »gate« in seveda – obuti so v visoke škornje. Dekleta pa nosijo na glavi avbe, oblečene pa so v »ošpetelj«, ki je okrašen s čipkami. Tudi one imajo na glavi ruto. Sledi široko krilo s predpasnikom. Obute so v dolge, bele nogavice in nizke črne čevlje. V rokah držijo cekar z rožami. Na ruto je pripeta broška, trak s slovensko zastavo in slovenski »pušeljc«. To bi bilo vse. Upam, da nisem česa pozabila.

– Ali ste kdaj učili – poučevali kakšno folklorno skupino?

– »Osebnost ne, nekoliko pa sodelujem z vašo šolo, predvsem s tovarišico Tito Loštrekovo. K meni prihaja po nasvete in kadar je kakšna privedite, me povabi, da si jo ogledam.«

– Ali igrate na kakšen instrument?

– »Da. Sem velik ljubitelj glasbe in včasih tudi sama kaj zaigram na orglice ali na harmoniko. Posebno, če je prijetna družba.«

– Ali se spominjate kakšnega starega plesa?

– »Seveda. Predvsem so to: čotiš, zibenšrit, štajeriš, šušterpolk, mezulke (ljudska imena) in drugi.«

– Ali se vam je kdaj v življenju kaj zamerilo v zvezi z narodnimi nošami?

– »Da. To, da nekateri ljudje ne znajo ceniti lepe narodne noše. Tako sem nekim ljudem posodila eno svojih najlepših noš, nazaj pa sem dobila strgano in umazano, da je bila podobna navadni junji.«

Tovarišica Gosarjeva je zelo prijetna sogovornica in nama je veliko stvari tudi pokazala. Ob slovesu sva ji čestitali za njen 79. rojstni dan, ki ga je praznovala 8. junija.

Nevenka Pajsar, 8.b in
Andreja Petrovčič, 8.c
OŠ 8 talcev Logatec

med petdeset in več ličkarjev, ki so pridno delali. Veseli so bili harmonikarja, da jih je med delom zabaval. Med delom so si tudi pripovedovali razne vraže, pregovore in pripovedke, pripovedovali so si tudi o svojem delu, premoženju. Na koncu dela se niso nikoli zmenili za plačilo. Delali so zastoj. Ko je bilo vse dobro opravljeno, so tudi zapeli in zaplesali.

Tako so hodili od hiše do hiše, se zabavali, dokler niso zličkali vse koruze v vasi. Bilo je tudi veliko drugih opravil, ki so jih opravljali v skupinah, na primer žetev, košnja, pokrivanje hiš. Ob nedeljah so hodili skupaj na izlete in še veliko drugih opravil so delali veselo in zabavno.

Miran Treven, 7. b
OŠ Edvarda Kardelja

Varujmo kulturno dediščino domačega kraja

Logatec ni ravno veliko mesto, je pa staro in zato ima tudi svojo zgodovino.

Stari ljudje pomnijo, da je skozi Logatec šlo veliko različnih ljudi, saj je cesta, ki pelje skozi kraj, že zelo stara in je bila včasih ena redkih poti, ki so vodile iz osrednje Evrope do morja. Po njej so vozili slavni možje, vojskovodje s svojimi vojskami, postopači in ne nazadnje tudi kmetje, ki so tovorili svoje vozove ter hodili prodajat svoje blago k morju.

Vidnejša kulturna dediščina našega kraja se kaže šele od rimske dobe dalje. Iz tega časa nam je ostalo ime – Longaticum – ter delček napol podrtega obzidja, ki je varovano rimsko postojanko ob cesti, ki pelje po Hrušici. Še zdaj pa krožijo povesti, da so Turki ob koncu svojega plenilskega pohoda po Primorskem tu, v tej postojanki, nakopali veliko kepo zlata in zdaj jo tam čuvajo duhovni umrlih. Iz tega časa je ostala tudi cerkva z obzidjem. Vendar cerkev razpada, zidu pa ni več, ker so si vaščani »sposodili« kamenje in si zgradili hiše. Na logaškem polju pa imamo tudi Krvave jame, ki se menda imenujejo tako zato, ker se je v njih zbirala nedolžna kri revnih in izkoriščanih kmetov.

Od Turkov nismo dobili najbolj rožnate dediščine, zato pa smo toliko bolj veseli, ko pogledamo lipov drevored vzdolž ceste, po kateri se vozimo. Drevored sestavlja okoli stotero velikih, starih in mogočnih lip. Zasadili so jih vojaški ujetniki na čast Napoleonu, ki se je peljal skozi naš kraj.

Logatec je bil znan po furmanstvu in sajenju boba. Ob cesti je stalo veliko starih krčm in v njih se je lahko furman odpočil in zamenjal konje. V

takih krčmah se je ustavljal tudi Levstikov Martin Krpan. Krčme so počele propadati. Nekatere so spreminili v moderne lokale, druge so podrli ali pa prenovili v stanovanjske hiše.

Zdaj pa se lahko vprašamo: »Ali je kulturna dediščina sploh komu potrebna?« Jasno, vsi bomo po krošnjem premisleku le prišli do ugotovitve, da je kulturna dediščina pomembna za naše zanamce zato, bodo videli, kako smo živeli mi naši predniki, oziroma njihovi predniki, in se bodo morda od nas česa naučili. Skoraj nihče pa ne pomeni ali bo od naše kulturne dediščine ostalo, kajti le malo se jih zanima za njo. Tako naša dediščina propada. Obrambni zid na Hrušici je presegel grmovje, cerkev iz turških časov razpada, nekoč lep grad – rezidenca grofov – je zdaj vzgojni zavod. Le v drevoredu se je stanje izboljšalo, saj so ga zaščitili. Tudi stare stavbe lahko obnovimo in v kateri od njih prli muzej starih predmetov, ki so uporabljale naše prababice, kar škoda je, da se porazgubijo.

Če ljudje ne bodo kmalu spoznali, da je treba skrbeti tudi za staro kulturo, ne samo za boljše in lepšo okolje, ne bo za zanamce ostalo res nič več.

Nadja Slokan, 7.b
OŠ 8 talcev

Nagradni izlet v Pulo

Bil je lep spomladanski dan. Obzorju je že vzhajalo sonce. Na ladvoru je stala gruča otrok, nam njenih v Pulo. Bili so učenci 6.b in razreda. To je bil nagradni izlet v leznice. Pri slovenskem jeziku smo pisali spise, ki so bili med najboljšimi. Izbrali smo si izlet v Pulo. Sedmih smo imeli vlak do Sežane. Tam smo se presedli na vlak PULO. Ker je bila vožnja dolga, smo imeli dovolj časa za zabavo. Okrog enajstih smo prišli v Pulo. Tam je bilo zelo toplo. Najprej smo se sprehodili po obali, potem pa smo si ogledali znamenito puljsko arenno. Občudovali smo amfiteater, ta mogočni tanek rimske antike. Kako majhen človek, ko stoji sredi arene.

Potem smo šli na kosilo. Obiskali smo tudi arheološki muzej, kjer smo si ogledali človeški razvoj, orožje ... Muzej je zelo lepo in pregledno urejen. Po ogledu smo v puljski malicali, lizali sladoled in se zabavali. Potem smo se odpravili nazaj na vlak do Sežane in nato na vlak Logatec. Mnogi od nas so bili prvič v Puli, nekateri so se prvič peljali z vlakom.

Taki izleti nam širijo obzorje spoznanja, kako lepa je naša domovina. Dario Slabina
6.b OŠ Edvarda Kardelja

Morda niste vedeli . . .

- da uprava za družbene prihodke občine Logatec zaračunava 84 % zadržane obresti na neplačane davke in prispevke od 3. 8. 1985 dalje (Ur. list SRS, št. 28/85),
- da so od 3. 8. 1985 dalje, to je od uveljavitve zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davku na promet nepremičnin, oproščeni plačila davka le tisti kmetje, ki so zdravstveno in pokojninsko zavarovani na podlagi opravljanja kmetijske dejavnosti (Ur. list SRS 27/85),
- da so davka iz kmetijstva od katastrskega dohodka negozdnih zemljišč oproščeni zavezanci, katerih letni dohodek negozdnih zemljišč ne presega 2.050,00 din, oz. če katastrski dohodek negozdnih zemljišč ne presega 2.000,00 din na družinskega člana (Ur. list SRS, št. 13/85),
- da so davčne olajšave priznane vsem zavezancem davka, ki proizvodno sodelujejo s kmetijsko organizacijo in združujejo svoje delo in zemljo, in sicer:
 - a) za dalj kot eno leto proizvodnega sodelovanja 30 %,
 - b) za dalj kot dve leti proizvodnega sodelovanja 40 %,
 - c) za dalj kot tri leta proizvodnega sodelovanja 50 %

Čez »komod« ga ni

Velikokrat je mogoče brati zapise v dnevnem časopisju ali pa v strokovnih revijah o sporedih naših kinematografov, ki naj bi bili slabi, neurejeni, s skomercializiranim sporedom in brez povezave z obiskovalci. In velikokrat so take ocene kar upravičene, čeprav krivde ne gre iskati vedno pri sestavljalcih sporedov. Je že tako, da različni filmski sveti pri kinematografskih podjetjih nimajo vedno dovolj možnosti izbirati »kakovostni« spored. Okusi so različni, možnosti (predvsem denarne) tudi. V logaškem kinu se vendarle nekako trudimo, da bi poleg filmov, ki imajo sloves komercialnega značaja, zavrteli tudi visoko umetniške filme in tako skušali zadostiti različnemu občinstvu. Res je, to povsem priznavamo, da si v vsakem podeželskem kraju kino ustvari svoj lasten krog stalnih obiskovalcev, vendar ne kroji filmskega sporeda izključno zanje. Cilj vsakega kinematografa, in tudi logaškega, je najbrž vendar predstaviti najboljše, kar je mogoče dobiti na trgu, s tem pa tudi privabiti različne vrste obiskovalcev v dvorano. Izkušnje zadnjih desetih let pa kažejo, da tistih gledalcev, ki hodijo v kino iz potrebe po umetniškem podoživljanju, ni na predstave umetniških filmov. Nekdo bo rekel: slabših, komercialnih filmov je preveč, umetniško doganjeni filmi so v manjšini. Pa bi se konec koncev z zadnjo trditvijo tudi strinjali. Pa vendar . . .

Obisk najboljšega jugoslovanskega filma OČE NA SLUŽBENI POTI je bil, milo rečeno, celo za logaške razmere mizeren. Ne moremo reči, da bi obvestilo o predpremiere ne bilo dovolj opazno, posebni plakati so dobili na edinstveno priljubljenost, saj smo v Logatcu po velikih naporih zavrteli film drugi (!) v Sloveniji, takoj za Ljubljano. Seveda je bila cena za najem tega filma štirikrat večja od običajne, to je razumljivo, zato so bile tudi cene vstopnic podvojene. Pa ni, da bi človek razmišljal o komercialnem uspehu, ne, saj smo v

preteklosti mnoge jugoslovanske filme zavrteli iz nekakega patriot-skega občutja, da s tem pomagamo naši filmski industriji, ne da bi imeli pozitiven saldo ob inkasu. To še posebej velja za slovenske filme. (Seveda so izjeme). Razmišljam o tistih ljudeh, ki se velikokrat pritožujejo nad sporedom logaškega Kina, pa se niti ob tako pomembnem dogodku, kot je bila predpremiere canskega nagrajenca v Logatcu, niso potrudili do Narodnega doma. Trud vseh delavcev Kina, ki so bili, in so še vedno, upravičeno ponosni, da so uspeli film OČE NA SLUŽBENI POTI tako zgodaj dobiti v Logatec, je izzvenel nekako v prazno. Očitki o slabem sporedu se bodo pač nadaljevali, tiste dobre, »umetniške« filme, pa tudi vnaprej ne bo obiskalo kaj prida veliko ljudi. Treba je na tem mestu ponoviti, da se Kino vzdržuje sam in le pomoč logaške kulturne skupnosti pri najemnih dvorane omogoča, da Kino ne posluje z izgubo sleherno leto.

Če je v dnevnem časopisju velikokrat izrečeno razočaranje nad sporedom posameznih kinematografov, tokrat izražam razočaranje nad tistim delom logaškega občinstva, ki raje doma gleda filme na televiziji (in jih prav tako negativno ocenjuje z enakimi pripombami) in jih umetniška predstava v logaškem kinu ne zanima.

Škoda. Kritiko je pač najlažje zvrniti na izbor logaškega Kina in se varno potegniti vase, tja, kjer se lažna želja po umetniškem užitku skriva v komoditeti današnjega človeka.

Komercialni učinek pa seveda pustimo ob strani.

Hvala vsem, ki ste prišli na predstavo OČETA. Obljubim, da bomo podobne prireditve še vedno pripravljali. Tudi za manjšino se velja potruditi. Razočaranje nad določenim delom Logatca pa ostaja.

Upravnik Kina:
Primož Sark

- da so davčne olajšave priznane zavezancem davka iz kmetijstva, ki so pokojninsko in invalidsko zavarovani na podlagi dohodka iz kmetijstva in preživljajo otroke, ki so na rednem šolanju, v višini 10 % letnega odmerjenega davka na vsakega otroka, dokler se šola, vendar ne sme biti starejši od 26 let (Ur. list SRS, št. 13/85),
- da je lastnikom kmetijskih zemljišč, ki dajo zemljišče v zakup OZD, organizaciji združenih kmetov, kmetijsko zemljiški skupnosti ali združenemu kmetu zaradi izkoriščanja zemljišč za družbeno organizirano proizvodnjo priznana davčna olajšava, in sicer:
 - a) za zakup nad 1 do 3 let 30 %,
 - b) za zakup nad 3 do 5 let 50 %,
 - c) za zakup nad 5 do 7 let 70 %,
 - d) za zakup nad 7 let 100 % od odmerjenega davka pod pogojem, da upravi za družbene prihodke predložijo POGODBO o v zakup danem zemljišču (Ur. list SRS, št. 13/85),
- da imamo v občini Logatec, glede na proizvodne in ekonomske pogoje pridelovanja hrane, dve območji:
 - III. skupino in IV. skupino. V III. skupino se uvrščajo sledeče katastrske občine: Blekova vas, Dol. Logatec, Gor. Logatec in Hotedršica. V IV. skupino pa so uvrščene katastrske občine Grčarevec, Hrušica, Laze, Mevedje brdo, Novi svet, Petkovec, Ravnik, Rovte, Vrh, Log in Žibrše. (Ur. list SRS, št. 12/83),
 - da so zavezancem davka iz kmetijstva, ki so vključeni v družbeno organizirano proizvodnjo, sprejemajo obveznosti setvenih planov in oddajajo tržne viške živine, mleka, žita in krompirja, priznane olajšave v obliki znižanja odmerjenega davka, in sicer:

če odda na 1000 din KD najmanj	znaša znižanje davka v %
a) 22 kg žive teže živine ali 150 l mleka ali 300 kg krompirja	70
b) 17 kg žive teže živine ali 120 l mleka ali 60 kg žita ali 220 kg krompirja	50
c) 15 kg žive teže živine ali 100 l mleka ali 54 kg žita ali 180 kg krompirja	30

Ur. list SRS, št. 33/84)

- da znaša v občini Logatec cena za kvadratni meter stavbnega zemljišča 294,00 din,
- da znaša najnižja odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskih in gozdnih zemljišč v občini 40 din za kvadratni meter, najvišja pa 400 din za kvadratni meter ob upoštevanju lege in kakovosti zemljišča (Ur. list SRS, št. 33/84).

Zbrala: Zvonka Nagode

Nesrečen konec!

Morda malo grob naslov, saj bo kdo pomislil, da se je zgodila nesreča. No, saj se tudi je, a ta nesreča ni terjala človeških žrtev, pač pa je spremenila popoln uspeh logaških košarkarjev le v, če lahko tako rečem, delni uspeh. Za kaj gre?

Košarkarji Košarkarskega kluba Logatec smo bili prijavljeni za sodelovanje v najširšem slovenskem košarkarskem tekmovanju, tekmovanju za SLOVENSKI POKAL.

14. 6. 1985 smo igrali tekmo z ekipo Cerknice v dvorani v Cerknici. Tekmo smo pričeli z veliko pesimizma, kar pa ni niti tako presenetljivo, če vemo, da je bila naš nasprotnik ekipa, ki že več let nastopa v slovenski košarkarski ligi, mi pa smo bili brez dveh standardnih igralcev, pa še v njihovi dvorani.

Toda po koncu prvega polčasa je bilo na semaforju v dvorani zapisano: 24:32 za goste, torej za nas. Med odmorom smo si dejali: »Gremo na vse ali nič.«

Tudi drugi polčas smo začeli presenetljivo dobro in vodili v 7. minuti 46:34. Sledil pa je padec v naši igri, kar je razumljivo. Vsi smo bili že popolnoma utrujeni, poleg tega pa so nas ovirale še številne osebne napake ključnih igralcev (Lukman 4 osebne itd.) Poskušali smo še z zadnjimi atomi moči igrati čimbolje, toda napor je bil prevelik. Tako nas je cerkniška ekipa v začetku zadnje minute dohitela, 28 sekund pred koncem pa s košem za tri točke prehitela. Ostala nam je le še možnost v metu za tri točke. Igrali smo okoli cone in čakali na zadnje sekunde in tudi čimboljši položaj za uspešen met. Tega ni bilo in domačini so nam izbili žogo v out pičli 2 sekundi pred koncem. Vzeli smo minuto za dogovor in potem pričeli iz outa. Ob znaku sirene je žoga pometela proti obroču, toda zgrešila cilj. Tako smo izgubili po trdem boju z rezultatom 61:58. Že sam rezultat pove, da je bil to trd boj.

Po tekmi smo si bili vsi igralci enotni, da smo častno predstavljali logaško košarko in da je poraz s takim rezultatom za nas uspeh. Ne sicer popoln, a uspeh vendarle je. Zato smo se tudi odločili, da občane Logatca preko Logaških novic o tem podrobneje obvestimo.

vabimo vas

Filmski spored za september

3. španski glasbeni MATI, POSLUŠAJ MOJO PESEM, režija A. del Amo, glavne vloge Joselito, L. Marquez, J. Tordesillas.
»Ganljiva« zgodba o nezakonskem otroku, ki pa čudovito prepeva. Film, poln znanih melodij čudežnega dečka
- 6.–8. italijanski zgodovinski spektakel HERKUL, r. B. Mattei, gl. vl. L. Ferrinho, S. Danning.
Po mnogih letih spet spektakel o orjaku Herkulu iz graške zgodovine. Tokrat ima Herkul poleg znane nadnaravne moči tudi nekam vesoljske želje.
- 7.–8. ameriška grozljivka DAN POTEM, r. N. Meyer, gl. vl. J. Robards, J. Williams, J. Cullum (predstavi v okviru prireditve ob občinskem prazniku).
Eden najboljših protivojnih filmov o strahotah atomske vojne. Atomska bomba nad Kansas cityjem povzroči uničenje, po katerem se človeški odnosi spreminjajo do neslutnih razsežnosti.
10. ameriški glasbeni JEZUS KRISTUS SUPERSTAR, r. N. Jewison, gl. vl. T. Nelly, C. Anderson.
Svetovno znani musical je po nekajletnih uspehih na Broadwayu doživel tudi filmsko upodobitev. Veliko dobre stare rock glasbe.
- 13.–15. hongkonski pustolovski MORILEC IZ HRAMA SHADLIN, r. H. Sen Leung, gl. vl. Z. F. Yi Wang.
Nekakšen Robin Hood na karatejski način. Kaj novega?
- 14.–15. jugoslovanska komedija TESNA KOŽA, r. M. Milošević, gl. vl. N. Simić, R. Sokić.
Težava človeka, ki mu zadetek na športni napovedi kajpak spremeni življenje.
17. ameriška drama CUTTERJEV OBRAČUN, r. I. Passer, gl. vl. J. Bridges, L. Eichhorn.
Zgodba vietnamskega povratnika, ki se kot invalid ne more vključiti ne v domače okolje ne v družbo, ki ga na neki način celo odklanja.
- 20.–22. hongkonska komedija NORA ODPRAVA, r. E. Tsang, gl. vl. S. Hui, C. Mak.
Zelo uspešna komedija, ki parodira kung-fu filme. Igralec Sam Hui je zaslovel prav s takimi filmi, ki so nekaj posebnega v tej zvrsti.
- 21.–22. zahodnonemška drama ZGODNJA ZRELOST, r. E. Hofbauer, gl. vl. mladi neznani igralci.
Film pripoveduje o vstopanju mladoletnikov v zrelost, kar pa ne poteka vedno po pravi poti, o čemer pričajo celo policijske kartoteke.
24. mehiški erotični LAHKA ŽENSKA, r. J. F. Unzain, gl. vl. S. Montenegro.
Tragikomična povest o prostitutki, ki je v življenju spoznala marsekaj.
- 27.–29. ameriški znanstvenofantastični ZVEZDNE POTI, r. N. Meyer, gl. vl. W. Shatner, L. Nimoy.
Nekakšen vesoljski western, namesto Indijancev pa so seveda grozeča bitja z drugih planetov.
- 28.–29. ameriška grozljivka OTOK SMRTI, r. P. Linch, gl. vl. J. Julian, D. Wallace.
Grozljivka o kriminalcu, ki po dvajsetih letih še vedno straži na samotnem otoku.

KULTURNA KRONIKA

LOGAŠKI OKTET BREZ PRAVIH POČITNIC. – Pevska sezona se je z vaji vred zapotegnila do srede julija, 12. avgusta pa so se vaje spet pričele zaradi sodelovanja na mednarodnem tekmovanju v Gorici in drugih zgodnjejsenskih nastopov.

V začetku junija je oktet prepeval opokojencem KLI in v Novi Štifti na Dolenskem, sredi junija opokojencem Gozdnega gozdarstva na Ravniku in konec meseca se je logaška osmerica dvanajstič zapored udeležila srečanja okteta v Šentjerneju. Nato je Logaški oktet 7. julija gostoval na Brjah, kjer so se letos desetič zapored srečali pevski zbori Slovenije in zamejstva. Letošnje srečanje, na katerem je bil slavnostni govornik »minister« slovenske kulture dr. Matjaž Kmecl, je bilo posvečeno 90-letnici domačega kulturnega društva. In končno, 17. julija, je oktet pel na Pokojišču ob odprtju vodovoda.

Maš

KONCERT NARODNIH V GRČAREVCU. – Prav tedaj, ko se je pomlad prevesila v poletje, 21. junija, na evropski dan glasbe, je Logaški oktet počastil Grčarevčane s koncertom sredi vasi. Zvečer pod noč so se vaščani zbrali na dvorišču kmetije, ki se ukvarja s kmečkimi turizmom, in poslušali polurni spored, v katerem je logaška osmerica prepevala narodne podobe, ki gredo dobro v uho, se jih pa vse bolj poredko sliši.

Vaščani so se koncerta nadvse razveselili in hkrati zaželeli, da bi jih pevec še kdaj obiskali.

Dragica

Otroški svet glasbe – zrelejši

Javni nastop učencev logaške glasbene šole junija letos je vendar pokazal napredek pri večini mladih, ki so na tej prireditvi pokazali doslej morda največ. Besedo vendar sem uporabil zato, ker so nekateri nastopi vzbujali pomisleke, da spored ni bil dovolj zbrano pripravljen, celo več, da so bile nekatere skladbe napačno naučene. Junjski nastop pa je vzbujal nasprotno učinke.

Resda je nastopilo največ mladih pianistov iz razredov Dragice Klobučar, vendar je treba tudi nekatere druge nastopajoče, skupaj z njihovimi učitelji, omeniti posebej.

In če sem že začel s pianisti, naj tu nadaljujem. Posebno v višjih razredih naše glasbene šole je čutiti prisotnost pravega glasbenega podajanja. Slišati je bilo fraziranje in dovolj izražene glasbene kontraste. Tudi izbor skladb je bil, po mojem občutju, izbran značajno nastopajočega primerno. Morda so bili prav zato pianisti tudi tako uspešni.

V Logatcu večkrat omenjamo, da je žal pihalcev in trobilcev manj. Tako stanje gre kajpak na rovaš usmerjanja ali neusmerjanja. Vendar je bilo tokrat le drugače. Sorazmerno s pianisti je še vedno nastopilo manj pihalcev in trobilcev, glasbena šola pa je predstavila gotovo najuspešnejše. Blok flavtisti in flautisti iz razredov Matjaža Albrehta so pokazali, da so učenci vajeni nastopati, kar je tudi poslanstvo glasbenih šol, pokazali pa so tudi dobršno mero gotovosti v igranju. Tudi trobentači, bilo jih je več kot običajno na nastopih te vrste, iz razredov Tomaža Grajarja, so pokazali, da svoj instrument obvladajo letniku primerno. Vzpodbudno za naprej. Tudi klarinetista iz razredov Ilije Markovića sta bila bolj gotova v svojem nastopu, kot smo to lahko opazili na prejšnjih produkcijah. Razveseljivo.

Harmonikarjev je bilo tokrat manj, kot smo bili vajeni. Dobil sem občutek, da je Ivan Klaus napravil ostrejšo selekcijo in predstavil boljše. To je tudi prav. Za vestno delo naj bo prizvojen tudi občutek, da je nastop nagrada.

Kitaristi, ki jih poučuje Marko Škrli, so bili v svojem tihem nastopu v primerjavi s pianisti, trobilci in pihalci, sicer manj slišni, zato pa nič manj poslušani. Profesor Stanko Prek je vedno trdil, da je kitara mali orkester v enem in zdelo se mi je, da je nekaj takega skušal dopovedati tudi učitelj svojim učencem.

Precej osamljena je bila violinistka iz razreda Marjete Tekavec, zato pa nič manj pripravljena in glasbeno dovolj tehtno poučena. Škoda, da se za ta instrument danes le redko še kdo odloči.

Skratka, doslej najboljša predstavitev glasbene šole. Naj si pa le dovolim kritično pripombo na nekaj, kar je mogoče z lahkoto odpraviti. Vsi, ki poznajo igranje na pihala in trobila, delno pa to velja tudi za ostale inštrumente, potrebujejo ogret instrument.

Želja učiteljev, da učenci spremljajo nastope svojih vrstnikov, je na mestu, marsikateri nepotrebno zgrešeni ton pa gre na račun hladne flavte ali trobente. Tudi zbranost pred nastopom, ki je kajpak nastopajoči ne more imeti, če sedi skupaj s poslušalci v dvorani, je del celovitosti nastopanja, o katerem sem v tem zapisu že govoril. Odprava te pomanjkljivosti ni težavna, učencem pa bo vlila več samozavesti, ki je za nastop vsekakor potrebna.

Želim si več takih nastopov.

P. Sark

Logaške novice – glasilo SZDL občine Logatec. Predsednik izdajateljskega sveta Franc Jerina. Ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Branka Novak, tehnični urednik Miro Leskovec, lektor Irena Lipovec. Številka žiro računa 50110-678-87486. Tisk Šolski center tiska in papirja, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije SR Slovenije št. 421-1/72 je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.